

1940 - 1/1

2000

Suley

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ERDÉLY

Bej. szám 852—938. III. 5. Trib. Cluj s. III.

HONISMERTETŐ FOLYÓIRAT

AZ ERDÉLYI KÁRPÁT-EGYESÜLET HIVATALOS ÉRTESITŐJE

1940. XXXVII. ÉVFOLYAM,

3—4. SZÁM. (326.)

Igazgató: Dr. BALOGH ERNŐ.

Felelős szerkesztő: Dr. PARÁDI FERENC.

Kéziratokat és fényképeket **nem** őrzünk meg és nem adunk vissza. Csak olyan kéziratokat fogadunk el, amelyeket a papír egyik oldalára, nagy sorközzel, géppel írtak. A beküldött cikkek legnagyobb terjedelme **három** folyóirat-oldalnyi lehet. A képekre a felvétel helyét, a fényképész nevét és közlési engedélyét rá kell vezetni.

Az ERDÉLY előfizetési ára egész évre 100 lej, E. K. E. tagoknak 60 lej. Magyarországon 5 Pengő. Az előfizetési díjakat az E. K. E. központi irodájába kell beküldeni, Erdélyi Kárpát Egyesület, Cluj, Str. Memorandului 2. I. 23. címre.

TARTALOM:

<i>Dr. Tavaszy Sándor</i> : Beszélj a földdel — — — — —	33
Telekyné László Marcella emlékezete — — — — —	35
<i>Czirják Károly</i> : Húsvéti szés a Vlegyásán (képpel) — — — — —	35
<i>Dr. Parádi Ferenc</i> : A természetjáró Petőfi — — — — —	38
<i>Zathureczky Zs. László</i> : Repülő ellenségek — — — — —	42
<i>V. Gy.</i> : Utolsó kirándulásunk a Madarasi-Hargita menedékházhoz — —	43
<i>Tamás Kató</i> : Természetjárók főzőiskolája — — — — —	44
<i>Fényképezés.</i> (<i>Schwartz Ferenc</i> : A kis gépek előnyei. — <i>Iffj. X. Y.</i> : Színes filmmel a világ körül) — — — — —	46
<i>Nézzünk körül.</i> (<i>Dr. Parádi Ferenc</i> : A törökországi földrengés, képpel)	48
<i>Könyvszemle.</i> (<i>Anders</i> : A zöld pokol. — <i>Ski</i> — <i>Tóth István</i> : A magyar díszítés alapformái. — <i>Gyalui Farkas</i> : Letűnt világ) — — — —	50
<i>Lapszemle</i> — — — — —	53
<i>Egyesületi élet.</i> (A központ rendkívüli közgyűlése. — A Csík-Széki osztály közgyűlése. — Az oravicai osztály hírei. — Vetítettképes előadásaink. — Az E. K. E. 1940. évi bélyege) — — — — —	55
<i>Dr. Kiss Béla</i> : Az E. K. E. központ társadalmi mozgalmai — — — —	58
<i>Síélet.</i> (<i>Beke Lajos</i> : Az E. K. E. és a szés 1940-ben. — <i>Vámszer Géza</i> : A székelyföldi vándorkupa. — Általános sí-verseny eredményei. — A sí-sport székely falusi népünknel) — — — — —	59
Hírek — — — — —	62
Szerkesztői üzenetek — — — — —	64

Beszélj a földdel*

»Beszélj a földdel és az megtanít téged.« (Jób. 12 : 8.)

Amint illik is hozzám, mondanivalómhoz bibliai textust választottam. Nemcsak jelíges dísznek, hanem iránytmutató gondolatnak.

A szenvedő Jóbot vigasztalják barátai. Ki-ki a maga módján. Mindenik a saját egyéni bölcsességével áll elő és abból meríti a jótanácsait. Jellemző ezekre a jótanácsokra, hogy mindenkinek a mélyén egy-egy vád húzódik meg, amely abban a gyanakvásban nyer kifejezést, vajjon nincsenek-e titkos bűnei Jóbnak, vajjon nem ezekért bünteti-e őt az Isten? — Némelyik átkozódásra biztatja Jóbot, még a saját felesége is, aki példaadó gyöngédséggel így szól: Átkozd meg az Istent és halj meg! — A sok fecsegés között végre szóhoz jut Jób is s keserű gúnnyal válaszol, mondván, olyan bölcssek vagytok magatokban, hogy veletek talán ki is hal a bölcsesség. Majd így inti őket: Szakadjatok el inkább magatoktól s nézzetek túl önmagatokon, és beszéljete Isten nagy teremtményével, a földdel, és az majd megtanít titeket igazi bölcsességre.

A természetjárónak az a kiváltsága, hogy időnként kiszakad a világból s meghallgatja a földnek mélyenjáró tanításait. A föld tele van olyan erkölcsi tanításokkal, amelyeket érdemes is, hasznos is meghallgatni. Én kirándulásaim alkalmával folytatok ilyen beszélgetést a földdel, helyesebben megnyitom szívemet s hallgatom, mit beszél a föld nekem. Ezekből a beszélgetésekből szeretnék némely dolgot elmondani.

Az első, amit a föld mond, az a csodálatos nagy igazság, hogy azok az erők, amelyek a föld életében jelentkeznek és amelyeknek nyomát mint valami nagyszerű írást olvashatjuk a föld változásaiban, ezek az erők összemérhetetlenül nagyobbak, döbbenetesebbek, mint azok, amelyekről a világtörténet beszél. Ha ezeknek az erőknek a rendkívüliségét szemléljük, nem fogunk csodálkozni azon a tényen, hogy minden időben akadtak olyan vallásos emberek, akik azt vallották, hogy a föld történetében és jelenkori életében jelentkező bámulatos erők, mint törvényszerűségek, Isten kijelentését hirdetik ennek a világnak.

Éppen kijelentést nem ad ugyan a föld, mert nem tudja megmondani nekünk, hogy kicsoda az Isten, és mi az ő akarata, de mégis beszél az Isten kibeszélhetetlen fenségéről és hirdeti Isten kifejezhetetlen hatalmát. Mindezek által mégis olyan bölcseségre tanít, amely messze felülmúlja azt a sok haszontalan és hazug beszédet, amely emberek ajkáról elhangzott és szakadatlanul hangzik.

Beszélj a földdel és megtanít az Isten erejének és hatalmának nagy-voltára!

De a föld olyan bölcseségre is tanít, amely felülmúlja azokat a tanításokat, amelyeket a könyvek legnagyobb részéből meríthetünk. Nem csodálkozhatunk hát azon, hogy az igazi nagy emberek mindig kapcsolatban éltek a földdel. Nem váltak a föld rabszolgáivá, hanem uraivá, mert meghallgatták tanításait és éltek ezekkel a tanításokkal.

* Az Erdélyi Kárpát Egyesület téli előadássorozatában, 1939 december 22-én megtartott előadás vázlatá.

A föld élete nem idill, hanem rettenetes dráma. A szelid völgyek és a napfényes tetők, amelyek ma idillikus nyugalmat kínálnak, rettenetes feszültségektől terhes drámák kifejlései. Arról beszélnek, hogy azok az acéloserejű törvények, amelyek a föld arculatán végbemenő változásokat létrehozták, bármilyen hatalmasak, mégis igen sokszor felkínálják magukat új kezdeményezések végrehajtására. Alkalmat adnak új tervek és gondolatok felhasználására. Így születnek nagyszerű találmányok, bátor tettek, amelyeknek összege az a csodálatos kultúra és civilizáció, amely új és boldogabb életlehetőségeket kínál az emberiségnek.

Sajnos, az emberiség ma nem a földdel beszél, hanem a saját önző és vad indulataival s azt, amit a föld bölcsessége kultúrában és civilizációban felkínál, nem embertársai boldogítására, hanem azoknak a megrontására használja.

Beszélgj a földdel, hogy térj vissza a gonoszok útjáról a jók útjára!

A Kelemen-havas tetőin buján nő az áfonya. Különösen a vörös áfonya olyan gyümölcsöket terem, mint valami kökényszem és olyan egy-egy tő, mintha kláris szemekkel lenne felékesítve. Szerettem volna minden szemet összeszedni és hazahozni, hazahozni és mutogatni, és elmondani a vörös áfonya tanításait. Vajjon kinek terem ezeken az elhagyott, majdnem megközelíthetetlen magasságokban? Miért terem ilyen ékesen és gazdagon, hiszen olyan ritka itt a vendég, aki gyönyörködhetnék szépségében és még ritkább, aki élvezhetné is annak ízét, illatát és gazdagságát? — És miért terem és miért virít az áfonya bokrok között a havasi rózsza és kinek illatozik, hiszen alig jár valaki közötte? Nincs más felelet: terem minden bokor, illatozik minden rózsza, virít színesen és boldogan, mert mindez hozzátartozik a természetéhez. Önként termi a jót és önként termi a szépet, önként hozza elő minden gazdagságát, mert másképpen nem tehet. És eszembe jut az ember, aki nem tudja önként tenni a jót, aki nem tud áldozatot hozni, aki nem tud csak számításból ember enni.

Beszélgj a földdel és megtanít téged áldozatosságra!

Szálljunk le a Kelemen magasságából. A Bükk északi oldalán, az erdők között elrejtve egy csöppnyi patak szivárog lefelé, újjában jónéhány piciny Niagara-vízesést ábrázol. Ez a kis ér mindig mélyebbre ássa magát a mederke padmalyára, tehát mindig magasabbról és mindig mélyebbre esik. Igazolja a latin közmondást: Gutta cavat lapidem, non vi, sed saepe cadendo; a csepp a követ is kivájjja, nem erővel és különös hatalommal, hanem pusztá esésével. Vagy hallgassuk meg egy éjszaka a meziádi barlangban azt a lassú tik-takkot, amelyet a mésztartalmú víz végez, s akkor emeljük fel szemünket s világítsuk meg azokat a szeszélyes alakulatokat, amelyeket évezredek művészi munkájával ez a halkszavú vízcsépp végez.

Gondoljunk az emberre, aki idegeskedik, kapkod, pusztít és rombol.

Beszélgj a földdel és megtanít téged türelemre!

Nem igaz, hogy a természet csak vad és nyers tettekről beszél. Nézd meg az erdő fáit, amint a magasba törnek, mert valamennyi nőni akar, tehát valamennyi a napot szomjúhozza. Egymástól helyet követelnek, de sok küzdelemmel az egymásközi helyet szépen ki is töltik. Ha aztán jön a vihar, összebujnak és együtt védekeznek, mert szeretik egymást.

Ebben a képzetkörben maradok. A Dumbrava-tetőn barangolok kisleányommal. Még hófoltos a barna erdő. Egyszer csak kiválik a társaságból s egy általa még nem ismert vad borostyán előtt térdel s nagy szeretettel simo-

gatja. Tele van a szíve gyöngédséggel és szeretettel. Hasonló kép jut eszembe. Nyárady tanár úr hosszú barangolásunk egy pontján egy csoport fehér virág előtt megáll s gyöngéd szavakkal kérdezetni, hogyan kerültetek ide kedveseim s boldogan öleli magához, pápaszemes, szakállas, okos orcájához.

Beszélj a földdel és megtanít téged szeretetre és gyöngédségre!

A jó ember boldogan végzi munkáját, mert ma különösen nagy és jó a munka lehetősége. Nemcsak azért, mert Isten a munka által ad kenyeret nekünk is és családuknak is. De jó a munka, mert tartalmat ad életünknek; a munka adja meg azt a ritmust, amely az egészséges és összhangzatos életnek feltétele és szabályozója. De aztán a folytonos munka is teherré válik, amint a meleg szoba is börtönné lesz. Vágyunk a napsütéses oldalra s óhajtozunk a csúcsok kilátást kínáló magassága után. Így ébredszik bennünk a szabadság utáni vágy. Mi a szabadság? Azzá válni, amivé Isten teremtett: lelki emberré, Isten gyermekévé. A föld által kínált természeti környezet az a nyugalmas, boldog hely, ahol megízleljük ismét a szabadság örömét.

Beszélj a földdel és megtanít téged a szabadság örömére!

Tavaszy Sándor.

Telekyné László Marcella

A gyermekek felejthetetlen kedves mesemondója, az „Új Cimbora” című képes gyermeklap szerkesztője, „Marcella néni” rövid szenvedés után március 6-án Kolozsvárt elhunyt. Közkezdvelt gyermeklapján kívül is kitartó tevékenységgel támogatta a szülők és tanítók nevelőmunkáját. — Rajzkiállításai, szindarab-rendezései, kertészkedései, a gyermekvilágnak nagy érdeklődéssel és lelkesedéssel kísért eseménycsoportjai voltak. A szellemi nevelésen kívül bevezette az ifjúságot a természetszeretet és a természetjárás nagy iskolájába is gyakori csoportos kirándulásai alkalmával. E kirándulásokon lelkesen mesélt a gyermekeknek a természet nagy birodalmáról, ahol a falak között kifáradt test és lélek mindig megtalálja az üdülést, megnyugvást és

új erőt gyűjthet további egyhangú, hétköznapi feladatok elvégzéséhez. László Marcella korai halála nagy vesztesége Egyesületünknek is, mert nehezen találunk helyébe más valakit, aki a természetjárás hívei részére új sereget toboroz az ifjúság soraiból.

f.

Húsvéti sízés a Vlegyászában

Irta: Czirják Károly.

Alea jacta est! Ezt mondogattam magamban, amikor egyesületünk húsvéti síkirándulására jelentkeztem. A napok óta megisméltendő havas-
esők, langyos idők itt a városban nem sok sílehetőséggel biztattak, de
aki sokat járt a havasokon, az tudja, hogy a városi esők a havason hó-
hullást jelentenek.

Igy is volt. Nagyszombat délutánján indultunk, meleg tavaszi idő-
ben. Amilyen könnyű Bánffyhadig a sima úton száguldani, éppoly
nehéz a Székelyó közséig még hátralevő 17 km. utolsó részét ragadós
sárban a nehéz kocsival megtenni. Innen gyalog megyünk tovább. A
községből kivezető utak teleszították magukat nedvességgel, sárral, nem-
különbön a völgyek peremén vezető ösvények is. Még Rogozs közsé-
ben is dagasztjuk a sarat, de amint az utolsó házat elhagyjuk, már ke-
mény havas oldalra jutunk.

A hófolatok mind nagyobbak, végül a fenyőhatárnál már össze-
függő havat találunk. A titokzatos holdvilágos-felhős estén lassan
halad a társaság felfelé. Enyhe szél üdíti fáradt tüdönket és 10 óra
után rendre felérünk a megyei turistaháztól az 1430 m. magasan fekvő
szép menedékházba. Hála dr. Filip Pompei felügyelő úr gondosságá-
nak, már befűtött szobával, forró teával fogadnak.

Mire megvacsorázunk, lefekszünk, éjfél is elmúlt és kezd szállin-
gózni a hó.

Másnap a délelőtti kisebb gyakorlatozásokra használjuk fel a ködös,
havazó, változó időben. Az alól már kőkeményre fagyott hórétegen
friss, néhány centiméteres új hó van. Dúskálhatunk az érintetlen hó-
mezőkben, ki-ki tetszése szerint. Minden fenyőfát szeretnék megölelni
új csillogó hóhehelyruhájában! Istennek különösen kedves ajándéka
nekünk, erdélyieknek ez a húsvéti tél! Szeretnék mindenkit idehozni,
lássák, mi az igazi szép a télben! Vegyék észre, mit jelentenek ezek a
havas, fenyves tetők, mekkora távlatokban lehet gyönyörködni!

Délutáni sí-sétánkon szép látványokban van részünk. Kifelé a reki-
celi oldalon, onnan le a sötét erdő szélén húzódó, félkörben ívelő úton.
Visszatérve sűrű hóhullás lep meg az erdőben, megannyi hőemberként
térünk vissza a házba. De nemcsak nappal, éjjel is megmutatja a termé-
szet a maga gyönyörűségeit. A teli hold bevilágít az ablakokon és azon
vesszük észre magunkat, hogy mindnyájan kinn vagyunk a ház előtt, a
fehér-ezüst éji tájban. Mintha a földöntúli varázsló finom ezüst porrai
hintette volna meg a fák ágait.

A napfelkelte is gyönyörű és egész napra derült időt hoz. Felkerek-
kedünk mindannyian, hogy a csúcsra menjünk. Az erdőben az új hó
befedte tegnapi sí-nyomainkat, tehát ismét friss havon haladunk felfelé.
A hó mind vastagabb, néhol 70—80 cm-t is mérek botommal.

Fennebb, ahol a széljárás erősebb, a fenyőkre zuzmara is rakódott.
Nagy területeken hófehér, szakállas fenyők között haladunk. Elmarad
az erdőhatár, süt a nap, neki vetkezünk még jobban és lassu tempóban
most már jegesebb havon 10 óra után mindnyájan az 1840 m-es csúcson

vagyunk. Erős szelek a zúzmarát-havat úgy összhordták a háromszögelési állvány és minden kiálló kisebb fenyőfa köré, hogy nincs az a szobrász, aki oly különös alakzatokat tudna kifaragni. Az állvány minden gerendájának 20—30 centiméteres taraja van jéggé fagyott hóból-zúzmarából. Lennebb a szelek és havak korbácsától agyonkínzott fenyők kétrét görnyedve hajolnak a völgy irányába. Mintha mindegyik menekülne lefelé a hideg szél ostroma elől és menetközben meghajolva érte volna a vég. Itt a tél erősebb mint a tavasz. A környező hegyek mindenütt fehér takaróval fedettek. Lennt a Dregan és Zerna völgyében suhog a fenyves, mesél sok-sok viharról, fagyról. Fenn, itt a csúcson vakító fényvel tűz a nap, kárpótlást adva sok régi viharos-esős vlegyászi kirándulásért. Át-át szalad rajtunk egy röpke ködfátyol, hogy aztán Rekiel irányában selymes fehér fényvel terüljön szét.

Havas fák a Vlegyásza-tetőn

(Dr. Filip Pompei felv.)

Alig lehet megválni innen. Még a lefelé síklás gyönyörei sem csábítanak sokáig. Nem messze a csúcson alatt, szélről védett helyen lecsatlójjuk a léceket és jó órát pihenünk a drága meleg napfényben. Egyesek visszamennek a gerincig és újból lesiklanak a napozóhelyig. Aztán következik az ereszkedés az erdőben. Hosszú ívben kanyarodunk be a még mindig fehérszakállú fenyők közé és úgyszólván egyhuzamban síklunk le a házig. Kiadós pihenő és ebéd után az utolsó hófoltig szíünk a Crăciunas bácsi rogozseli házáig. Itt összekötjük léceinket és fájó szívvel búcsúzza a hótól, rátérünk a sáros, fekete ösvényekre. Minél lennebb érünk, annál nagyobb a sár s piszkosabbak a patakok.

Kocsink már vár reánk a székelyói malomnál és kedélyes éneklés közben indulunk haza.

Híába érkezünk meg, mindnyájunk gondolata napokig ott lebeg a vlegyászi fehér fenyvesekben, a szikrázó, csillogó szűz hóval borított magaslatokon, ahol kékebb az ég, tisztább a levegő, fényesebben süt a nap.

A természetjáró Petőfi*

Irta: Dr. PARÁDI FERENC.

Nagybánya hegyei határolják északon Erdélyt. A gerincen túl már a Tisza vízvidéke kezdődik. Fent a gerincen két külön világ találkozik: *Máramaros* és *Erdély*. A két különböző jelleg összeütközését nemcsak az emberek, de a növények, állatok, szelek és hegyek is megérzik. A nagybányai hegyek a kétféle világnak örökös elválasztói. Azoknak pedig, akiknek titkos útjai akadtak, a multban is, ma is összekötői. Ezek az erdők uermelték és rejtegették a szabadságért harcolókat, szegénylegényeket, menekülő kurucokat, ezek a paradús, szeszélyes sziklákkal díszített hegyek őrizték meg azoknak legendás emlékét is. Itt minden forrás, barlang, szikla regényes emlékekről suttog.

A Legendákkal terhes világ nem szűnik meg a föld felszíne alatt sem, mert lent a mélyben még az erdőknél is gazdagabb színekkel termékenyíti a képzelet világát a komor bányász élet. A bányakristályok tarka sokaságát és a nemes fémek dús telléreit rejtegetik a bányai hegyek. Évszázadok óta életet és gazdagságot jelentettek ezek a bányák nemcsak a bányászoknak, hanem a tulajdonos *királynéknak* is.

A nagybányai és felsőbányai aranybányák jövedelmét Szent István király ugyanis gavalléros cselekedettel feleségének adományozta és azóta hagyományná vált, hogy az a királynék, majd később az erdélyi fejedelmasszonyok tulajdonát képezze. Ezért viselte Nagybánya szinte napjainkig a szépen hangzó „*Asszanypataka*“ nevet.

Ennyi regényes vonás és főleg ennyi természeti és gazdasági kincs és szépség, nem csoda, ha sorra ihlette a Nagybánya vidékét felkereső íróinkat, költőinket és festőinket.

Nagybánya ege és tájai csalták ide a mult század vége felé a híres nagybányai festőiskola megalapítóit, akik nélkül a mai magyar festőművészetet már el sem tudjuk képzelni. Még a festőiskola előtti időkben ragadta meg az ítteni bányászélet tragikus mélysége *Feszty Árpádnak*, a magyarok bevonulása híres festőjének képzeletét. Az itt nyert benyomások hatása alatt festette „*Bányaszerencsétlenség*“ című, drámai hatású művét, melyhez a kereszthegyi Lobkovitz-Tárna bejárata képezi a komor hátteret.

Több neves magyar írónk között elsősorban Jókai Mórt kell megemlítenünk, akit a nagybányai aranybányák meglátogatása után a tartós barátság és ragaszkodás aranylánca fűzött e vidékhez és a városhoz.

Mégis a legnagyobb győzelem, amelyet Nagybánya valaha is aratott a vidékére vetődött művészi lelkeken, — *Petőfi Sándor* meghódítása volt. A neves költő 1846. év tavaszán pillantotta meg először Nagybánya azurkék egét és ezzel a pillantással életének egészen új, váratlan fordulata kezdődött. Nem sokkal azelőtt még az Alföldet dicsőítette a puszták fia:

* Részlet az 1940 február 3-án, „Nagybánya és hegyei“ címen tartott vetített-képes előadásból. Petőfi nagybányavidéki költeményei közül csak a legjellemzőbbeknek egy-egy részletét közlünk Olvasóinknak ajánljuk, hogy Petőfi összes 1846 és 1847 évből származó verseit figyelmesen olvassák át a természetjáró Petőfi megismerésére.

*„Mit nekem Te zordon Kárpátoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája!
Tán csodállak, ámde nem szeretlek,
S képzetem hegy-völgyedet nem járja.
Lenn az Alföld tengersík vidékén,
Ott vagyok honn, ott az én világom;
Börtönéből szabadult sas lelkem,
Ha a rónák végtelenjét látom.“*

De itt, a nagybányai hegyek alatt Petőfi lassanként átalakul. Szilaj képzeletét azelőtt rabságban érezte, ha pillantása a távoli szemhatárt elzáró hegyekbe ütközött. Most pedig megértéssel, majd szeretettel gyönyörködik a költői síkságot észak felől lágy koszorúban átölelő kéklő hegyekben. A Lápos és Szamos síkjan barangoló szemmel kíséri a két ezüstös folyó szeszélyesen kanyargó útját. Egyedül és Teleki Sándorral, vendég-látó barátjával számtalanszor lovagolt el oda, ahol a két folyó széles kanyarokban keresi egymást. Ilyenkor a vad vágatásból hirtelen megtorpanó költő szoborként meredt meg lovával a magas parton, s így szólt a folyóhoz: „Szeretlek Te Szamos! Olyan vagy, mint egy megfagyott villám!“ A minden izmát megfeszítő mozdulatlan ló és lovas képét Teleki azután is még sokszor felidézte. A költő is olyan volt ilyenkor, mint egy hirtelen megfagyott villám. . .

Petőfi szilaj lovaglásai alatt mélyebb barátságot kötött e földdel. Meglátogatta a hegyek oldalában meglapuló kis falvakat, melyeknek apró házai hatalmas zsupfedelükkel, ijedt bogárszemükkel meleg érzést keltettek benne. Jó kedvében még tréfálkozott is a neki szokatlan emberi hajlékokkal: „Olyanok ezek házak, — mondta barátjának, — mintha Petrichevich Horváth Lázárnak a fejébe tréfából gránátos csákót nyomtak volna.“ Tudnivaló ugyanis, hogy ez a Lázár, aki különben a Petőfi költői nagyságát kétségbe vonó „Honderü“ című társadalmi folyóiratnak szerkesztő-tulajdonosa volt, igen alacsony termettel dicsekedhetett.

Scherg Vilmos és Társa Rt.

brassói posztó- és divatárúgyarak

ajánlják

férfiruha- és kabátkelméiket.

Mérsékelt áron hozzák forgalomba elsőrangú gyártmányaikat, turista, ruha- és kabátszöveteiket, melyek kifogástalan kivitelük folytán vetekednek a legjobb, külföldi gyártmányokkal.

Gyári lerakat: Kolozsvár, Piața Unirii 22.

Ezekre a lovas-száguldásokra emlékeztet Petőfinek egy Koltón írt verse:

*„Rövidre fogtam a kantárszárát,
Régóta fut a lovam, kifáradt,
Szájában tajtékos a zabola,
Sarkantyúmtól véres az oldala.“*

Kirándulásai közben megismerte Nagybánya környékének és Kővár vidékének minden zegét-zugát. Nemcsak a folyóknak, erdőknek, hegyeknek és falvaknak, hanem a történelmi emlékeknek is barátjaul szegődött. A Berkesz község felett emelkedő regényes Kővár romjaitól lelkesült szavakkal búcsúzott egy őszi alkonyórán:

*„Véres napokról álmodom,
Mik a világot romba döntik,
S az ó világnak romjain
Az új világot megteremtik...“*

A berkeszi szelidgesztenye-ligetek árnya alatt már ott lüktetett benne a regényes emlékek hatása alatt lelkében ébredt fékezhetetlen tenni-akarás, amely két év múlva a végzetes fehéregyházi csataterre hajtotta a nyughatatlan véru költőt. Ennek a napnak mély benyomása hullámozott lelkében, amikor Pestre érkezve még annak az évnek telén megírta az „Egy gondolat bánt engemet“ című jóslatszerű költeményét. Valóban elmondhatjuk, hogy Petőfi lelkületére gyakorolt erőteljes hatása által Nagybánya vidéke döntötte el a költőnek további sorsát.

Hogy teljes legyen a harc, miután Kővár magas ormán a külső világ-
nak üzent hadat, lent a nagybánya—fernezelyi aranybányák mélyén az
arany-kincsek szellemét hívja csatára:

*„... Bányaszellem, sázn, kincs királya,
Mit adsz értem?
Mennyit adsz, ha szívemet te néked
Eligérem?
Alkudjunk meg, jöszte bányaszellem,
Most az egyszer volt bejöni kedvem,
Vagy látsz többé, vagy soha...“*

*„... Nem, szívem nem eladó, a szívnek
nincsen ára,
Nem megy az be a hatalmasoknak
Kincstárába...
Széjjelosztom én a szegénységnek,
Kik kunyhóban és útfélen élnek,
Köztük ingyen osztom szét.“*

(„Bányában.“ Fernezely, 1847 május 25.)

Petőfi rövidre szánt látogatása a vidéken hosszúra nyúlt. Ezalatt a regényes vidék meghódította őt a hegyek és egész Erdély számára. Ekkor érelődött meg benne először a gondolat, hogy Erdélynek többi részét is

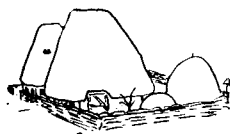
fölkeresi, ahova addig soha sem vágyott. És ugyanakkor gyökerezett meg lelkében az a terv is, hogy itt töltsen ifjú feleségével mézesheteit, — akinek boldogító „igen“-jére nyugtalanul várt a koltói kastélyban. Tervét megvalósította és idejöttek kettesben Szendrey Juliával a kastély emeleti szobáiba, amelyeknek ablakaiból messze elláthattak a nagybányai hegyekre. 1847 szeptember 9. és október 29. között itt élte Petőfi életének legboldogabb korszakát. Már nem száguldozott a messzeségbe, hanem leginkább a szobájuk ablakával szemben álló hatalmas somfa alatt időztek. (A Petőfi-somfa később egyszer, a költő halálának 50 éves évfordulójakor teljesen kiszáradt, de azután csodálatosképpen ismét kizöldült.) A kastély és környéke azóta idegen kézre került, de körülötte még most is ott leng a nagy költő emléke.

A boldog napok alatt a kastély ablakából pillantotta meg egy szeptemberi reggelen Petőfi a Rozsálynak havas tetőjét. E percnél hatása alatt írta legszebb költeményét:

SZEPTEMBER VÉGÉN.

*Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottán a téli világot?
Már hó takarja el a bérci tetőt.
Még ifjú szívenben a lángsugarú nyár,
s még benne virít az egész kikelet,
De ime sötét hajam őszbe vegyül már
A tél dere már megüté fejemet...*

Az elmulás fájdó érzése ragadja el a költőt, aki azon a nyáron még mindennel dacolva vágatott fel lovon az Izvorára és a Rozsályra. Időközben azonban a dűsvirágú nagybányai hegyek felöltötték korai téli leplüket, s ez a változás Petőfi lelkében is mély nyomokat hagyott. A rideg Máramaros szomszédsága ide csakugyan korán hozza el a telet. Az erdős Kárpátoknak súlyos hófelhői beleütköznek a bányai hegyekbe és itt hullatják le először fehér terhüket. Ezért fedi be azokat hamarabb a téli hólepel. Ezért töltenek minden évben fehér karácsonyt. Nagybánya sízői a Rozsály oldalában és az Izvorán, míg máshol még a nagyobb hegyek is még kopott feketék. Az a természeti jelenség, amely közel száz évvel ezelőtt Petőfiből az elmulás bánatát váltotta ki, mai ifjainkat élénk sportéletre serkenti. Az új nemzedékekben a tél helyett éppen a hó kikeletli haldoklása okoz rövid ideig bánatos érzéseket, addig, amíg Nagybánya hegyei ismét korai virágba borúlnak és új csodákkal szolgálnak azoknak, akik őket felkeresik.

Repülő ellenségek

Irta: ZATHURECZKY ZS. LÁSZLÓ

Nem csak a nyugati hadszíntéren hadakozók, hanem a békés természetjáró is ki van téve váratlan támadásoknak. Zajtalanul, vagy halk zúgással közelednek s megtámadják a gyanútlan mit sem sejtőt. Ezek a repülő ellenségek, — a szúnyogok. Nem hisszük, hogy lenne valaki az olvasók között, kinek ne lennének szomorú tapasztalatai e téren. Nincs is kellemetlenebb annál, ha az ember lábát, kezét, arcát szúnyogcsipések tarkítják s nem bírva már az égő viszketéssel, véresre kaparja magát.

Hogyan védekezzünk ez ellen?

A kereskedelemben többféle szer, kenőcs, rudacska ismeretes e célra — azonban nem mindegyik megbízható, azonkívül nem előzi meg, hanem csak enyhíti a csipés utáni égő fájdalmakat. Erre pedig igazán kár drága különlegességeket vásárolni, mert egészen kielégítő szolgálatot tesz az úgynevezett szalmiákszesz (ammonia pura liquida), mely lúgos hatása által közömbösíti a szúnyogcsipés savas marását.

A kérdés főbb része abban áll, hogy: *a szúnyogcsipést hogyan előzzük meg?*

Ebben nagy hasznunkra lehet az itt közölt s már többszörösen sikerrel kipróbált szúnyogbalsam:

Eugenol 2 gram.

Eucaliptol 2 gram.

Citrom olaj 3 gram.

Tiszta terpentín 20 gram.

A harminc grammos üvegecske dugójába kis ecsetet erősítünk és kirándulásainkon, ha szúnyogok tűnnek fel, a nedves ecsettel harisnyánkat több helyen érintjük és a folyadékból egy-két cseppnyit kezünkön és arcunkon is eldörzsölünk. Mivel a balsam illó-olajokból áll, a műveletet időnként meg kell ismételnünk. Ezen a módon, kényelmesen és biztosan megmenekülhetünk a szúnyogcsipések kellemetlenségeitől, mert a szúnyogok a balsam miatt messze elkerülnek.

Egyes vidékeken a közönséges szúnyogok mellett megjelenik az *Anopheles* is, amely formára igen hasonlít a közönséges és kevésbé veszedelmes fajtához. Pedig az *Anopheles* a malária kórokozóját oltja az ember véérébe.

A malária megelőzője és leghatásosabb gyógyszere, köztudomás szerint a — Kinin. Uti patikánkból tehát ne hiányozzék a kis 5 centigrammos kininpirula sem, melyből elővigyázatosságból három-négy szemecskét veszünk be, ha mégis véletlenül szúnyogcsipést szenvednénk. Ezekből állanak tehát a békés természetjáró „*légvédelmi*“ előkészületei, repülő ellenségei, a szúnyogok ellen

Pipere, háztartási és fényképészeti
cikkekben a legdúsabb raktár az

Emke Drogériában
Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii.

Utolsó kirándulásunk a Madarasi-Hargita menedékházhoz

Február 17-én szombaton este, egész napi fárasztó munka után, indultunk Kápolnásfaluból a Hargitának, hogy a Madarasi-menedékházhoz feljussunk. A falu végén levő borvíz-forrásnál már első-tétedünk volna, ha a hold ragyogó fényével majdnem nappali világosságot nem áraszt. Ebben a sejtelmes fényben vágtunk neki a hegynek, hogy a Csihányos-forrás felé kikapaszkodva a gerincre, azon menjünk fel végig a Heveder-tetőre. A Csihányos-forrásig ritkás lomberdő és bozót kísért, de azon felül már mindenütt csak talpig fehérbe öltözött hatalmas fenyők szegélyezik utunkat, ahol nem letarolt erdők csutakosaiban haladunk.

megkimél nemkívánt jelenlététől. Így csak elemlegetjük a tavaly-előtti hóvihart, amely itt éjjel elfogott és úgy megzavart, hogy majdnem egészen eltévedtünk.

Jobbfelől kitérül a Vargyas feneketlen mély kátlana, s fölötte cukorsüvegként ugrik elő a Rákosi-Hargita, a Csicsói-Hargita pedig nagy koporsóként terül el.

A Heveder-tetőtől jó meredeken kell leereszkednünk a Fenyéd-fejéhez, amit azonban megnehezítenek a 3—5 méter magas hófúvások. Mintha hullámvasutban haladnánk, úgy repülünk lefelé s közbe-közbe jókat puffanunk.

A Fenyéd-fejétől már csak a Döglesztő van hátra, hogy három órai

Behavazott fenyők a Hargitán

(Szerző felv.)

Itt már csak sível haladhatunk tovább, mert a méteres hóban szinte lehetetlen gyalogszerrel fel-törtetni.

Kutatjuk az utunkat keresztező nyomokat, de csak róka és nyúl nyomokat találunk s azt is keveset s igazán ritka az olyan nyom, amire rá merjük fogni, hogy „nő ez tényleg farkas nyom”.

A gerincen haladunk, de a szél

út után kiérjünk a gyönyörű tisztáson levő menedékházhoz.

Ezt az udvarhelyi vadásztársaság építette még 1936-ban és az idén bérbevettük az E. K. E. helyi „Hargita” osztálya részére.

Idefenn két jó meleg szoba vár s az őr már elkészítette a teavizet s a jó hideg mosdó-vizet. Gyorsan rendbeszedjük magunkat, étkezünk s megindul a menedékházi

szórakozás, kártyázás, beszélgetés.

Reggel gyönyörű napsütésben, szélcsendben indulunk neki a Madarasi-tetőnek (1801 m.) s rögtön a ház háta megett nagyszerű lesikló-pályát fedezünk fel. A tetőn kerges, hófuvásos a terep, ezért lehúzódnak a porhavas rétegre és lesiklási versenyt rendezünk.

Miután a százados fenyők között is eleget bolyongtunk, szép fénykép-tárgyakra vadászunk és nemso-kára indulunk is haza.

Visszafelé már sokkal könnyebb és élvezetesebb az utunk, mint fel-felé, mert 14 km-t ereszkedünk majdnem egyfolytában jó terepen.

Most pedig elárulom, miért ir-tam a címbe, hogy „utolsó“ kirán-dulásunk a fentebb leirt menedék-házba. Mert harmadnap értesül-tünk, hogy a hétfőre virradó éjjel porig égett a bérelt menedékhá-zunk, az összes felszereléssel és szal-maszákjainkkal együtt.

V. Gy.

Természetjárók főzőiskolája

Írta: TAMÁS KATÓ

A kirándulók természetrajzá-ban két elrettentő példával ta-lálkozunk. Az egyik „példa“ még a félnapos sétákon is fél-műzsás zsák terhe alatt roskad, hogy azután a táplálkozásnál az abrosztól a pompás párolgó gu-lyáslevesig mindent a málhából halásszon elő. Még akkor is, ha történetesen a menedékházban étkezik a társaság, ahol ugyan-azt a gulyáslevest és más meny-nyei jót olesón megkaphatja, amit szörnyű zsákjában idáig ci-pelt.

A másik elrettentő példa az a kiránduló, aki igen szükösen, valamely tápanyag szempontjá-ból hiányosan látja el magát. Le-het, hogy szallonnából sokat hoz, de cukros táplálékból keveset.

Mind a két módszer hibás. A kirándulónak úgy kell felszerelnie magát, különösen többnapos ki-rándulásra, hogy még a hideg ételekből is teljes értékű étren-det állíthasson össze, (erről kü-lön cikk keretében adunk egyik következő számunkban rövid tá-

jékoztatást az E. K. E. turave-zetői tanfolyamán elhangzott előadások alapján.)

Hogy bőségesen legyen teánk a kiránduláson, főzzünk otthon nagyon erős teakivonatot. Tet-szés szerinti rummal vegyítve, kis üvegbe eltéve vigyük ma-gunkkal. Ha teázni kívánunk, a főzőn vizet forralunk s a forró vízbe töltünk a kivonatból.

A tea mellé jól esik az apró-sütemény. Olesó, jóízű és sokáig eltartható sütemény a *mézes-lepény*. Ezt odahaza készítjük el.

Hargita-lepény. Négy deci fel-melegített mézet, 12 deka por-cukrot, 2 egész tojást, 2 kés-hegynyi szódabikarbonát $\frac{1}{2}$ kg. liszttel jól kidolgozunk. Vajjal, liszttel kikent sütőleme-zen egyenletesen elosztjuk, tete-jét hosszúra vágott dióbéllel vagy mandulával meghintjük. Lassu tűznél átsütve, hosszukás darabokra vágjuk fel.

Füstölt-leves. A gyorsfőzöt ál-lítsuk fel szélvédett helyen s a

főzőedényt töltsük meg a leveshez szükséges mennyiségű vízzel. Amíg vizünk felforr, a hátizsákból néhány meghámozott nyers burgonyát vegyünk elő. Ezt apró kockákra felszeleteljük és a megsózott forró vízbe belevetjük. A burgonya hamarosan puhára fő. Egy-két kanál rántással berántjuk, kavargatva, hogy ne csomósodjék a leves. Füstölt kolbász karikákat teszünk még bele, evvel is felforraljuk s már találhatjuk a jóízű krumplilevest. (4—5 perc.)

(Még odahaza készítsük el a rántást. Tetszésszerinti zsirban megpiritunk annyi lisztet, hogy kellő sűrűségű rántásunk legyen. Reszelt vagy finomra vágott vöröshagyma s petrezselyem zöldet dobunk bele. Jól elkavarjuk. Pár pillanatig míg a zöldségeket a rántásban fonnyasztjuk, édes paprikával ízesítjük. Kis üvegbe vagy porcellánedénybe téve sokáig eláll.)

Sport-tojás. Leves után jól esne még valami más étel is. Szedjük csak elő a kissé zsiros, nem túl vastagra szelt nyers házisonkát. A szeleteket edénybe helyezve egyik oldalán megsütjük s mikor másik oldalára fordítjuk, minden szelet sonka mellé egy-egy nyerstojást ütünk. A tojást megsózzuk. Megsül ez is szépen a sonka által eresztett zsirban. Finom inycsiklandozó illata előre elárulja jó ízét. Pár perc alatt elkészül. A nyers tojást otthon óvatosan papírba csomagoljuk.

Esetleg a már otthon elkészített csirke-, borju v. disznóhús-szeleteket süssük ki forró zsirban. A feldarabolt csirkét vagy a kivert hússzeleteket otthon izlés szerint megsózzuk, lisztben

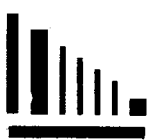
felvert tojásba és zsemlemorzsákba hempergetve deszkára helyezve kissé szikkadni hagyjuk. Szorosan egymás mellé rakva csomagoljuk és szükség esetén a gyorsfőzőn zsirban pirosra sütjük.

Melegsamosi sajtos tök. De ne felejtkezzünk meg azokról sem, akik nem húspártiak. Minden jobb fűszerüzletben kapható konzervdobozban eltett, ujjnyi nagyságu puhára főtt tököt vegyünk. Sós levét elöntve, a tököt egy darabka felolvasztott vajra tesszük. Esetleg utána sózva a lábasban fedő alatt egyenletesen felmelegítjük. Kavarni nem szabad, mert nagyon törékeny. Ha jól átmelegedett, otthonról hozott parmezán sajttal meghintjük. Szintén gyorsan készül.

Ikra EKE-módra. Nem meleg étel, de nagyon jó és tápláló a fehér ikra. Odahaza készítjük el. $\frac{1}{2}$ vizes zsemlyét meghámozunk, a belét vízben megáztatjuk, késsel finom péppé vágjuk. Egy púpozott kávéskanál sózott ikrát ételolajjal lassan elkeverünk s ha már nem venne fel több olajat, beletesszük a pépet. Jól elkavarjuk s ha már szép sima, tovább engedjük bele a megmaradt olajat. (Ügy, hogy az egész felhasznált olaj két decit tegyen ki.) — Hogy szép remegő legyen, 1—1 kanál vizet teszünk még hozzá. Reszelt vöröshagymával, citromlével s ha az ikra nem volt sós, sóval ízesítjük.

Ne felejtsük ki a gyümölcsöt, sem a csokoládét hátizsáinkból. A gyümölcs nagy vitamin tartalma, utóbbi pedig magas tápértéke miatt nagyon ajánlható.

A fenti receptekből kiválaszthatja ki-ki az ízlésének leginkább megfelelő ételeket.

FÉNYKÉPEZÉS

A kis gépek előnye

Örömmel üdvözöltem lapunknak „Fényképezés“ rovatát, mert ma már mondhatni minden valamirevaló turista egyúttal fényképész is. Helyeseltem a rovatvezető bejelentését, hogy a hozzászólásokat is szívesen veszik, mert általában csak úgy alakulhat ki a helyes eredmény, ha többen hallatják tapasztalataik alapján leszűrt véleményüket. Az alábbiakban adom észrevételeimet, melyek szerint nem értek mindenben egyet a cikkíróval, aki a természetjáró által használandó fényképezőgépekről közölt tájékoztató cikket az Erdélynek egyik előző számában.

Legelsősorban a képnagyságot illetően: Megállapítja az alsó és felső képhatárt 4,5 x 6 és 6 x 9 méretben és azt, hogy „ennél nagyobb formátum egyúttal súlyosabb terhet jelent, ennél kisebb formátum komolyabb művészi munkánál ezidőszert nem jöhet szóba“.

Ezt a két megállapítást két részre kell bontanunk. A nagyobb méret súlyosabb terhet jelent, de ezt az üzemanyag helyes megválasztásával ki lehet egyenlíteni, úgy, hogy ha valaki 10 x 15-ös géppel síkfilmet (Planfilm — nem tévesztendő össze a pakkfilmmel) használ, nem cipel nagyobb súlyt, mint az, aki ugyanakkor 6 x 9-es géppel, lemezzel fényképez.

Nagyon merész állítás az, hogy 4,5 x 6-nál kisebb méret komolyabb művészi munkánál nem jöhet szóba. Ma, mikor a kiskép-

technikának hatalmas irodalma van és a kiskép-film (normál mozifilm) óriási teret hódított a műkedvelő fényképészek között, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy igenis elérhetünk művészi képeket 24 x 36 mm.-es mérettel is. Sőt ma már a legkényesebb igényű amatőr fényképész is 24x36 mm.-es géppel dolgozik az összehasonlíthatatlanul olcsóbb üzemanyag miatt. Egy tekeres film — 36 felvétellel — annyiba kerül, mint egy tekeres normal-film 8 felvétellel.

Az újabb kisfilmmel dolgozó fényképezőgépek minden bírálatot elbírnak. Könnyű súlyuk dacára mindenre alkalmasak, tájképre ép úgy, mint a tudományos mikroszkóp-fényképezésre. Kétúton megszerkesztett fémredőnyzáruk a *Himalaya expedícióknál* is megállotta a helyét, tehát téves az az állítás is, hogy a „turista óvakodjék a redőnyzártól, mert ezek tura közben, még a leggondosabb kezelés mellett is, gyakran felmondják a szolgálatot“.

Nyugodtan ajánlhatom minden turista-társamnak vegyen *Contax*-ot vagy *Leica-t*, vagy akinek ez drága, *Retina-t*. Akinek Contax vagy Leica gépe van az a gyorsan cserélhető lencsékkel minden feladatot játszva megoldhat.

A nagyfényerejű, hibátlan lencsék megszerkesztéséhez a mozgófényképezés hatalmas fejlődése vezetett. A f. 2 fényerejű *Ernostar-t* 1923-ban, a f. 1.5-ös *Kino-Plasmat*.

ot 1926-ban szerkesztették. Az első normal mozifilmmel dolgozó amatőr fényképezőgépet 1925-ben a Leitz gyár hozta ki. Leica néven és ezzel forradalmasította a fényképezést. Ettől az időtől számíthatjuk a mai modern kiskép-fényképezést.

A fejlődés csökkentette a negatív anyagot. Itt jelentkezik a fő nehézség, a nagyítás kérdése! A mozi-filmről kívánt nagyítás két feltételhez van kötve. E két fontos feltétel a *negatív élessége* és *szemcsé-zete*.

A legtöbb amatőr fényképés főhibája az, hogy a normal-technikát minden további nélkül átülteti a kisképfényképezésre is, amíg saját kárán megtanulja, hogy ez különleges *negatív* és *pozitív* anyagot és *külön kidolgozást igényel*.

Fínomszemcsés filmmel, szabályszerű finomszemcsés előhívó használatával mellett, gondosan nagyítva 50×60 cm-es retusmentes nagyításokat is elérhetünk.

Tekintettel a nagy fényerőre, a kisfilmes gépeket rendszerint állvány nélkül használjuk és így természetesen nagyon fontos a nyugodt tartású, rezgésmentes felvétel, amit csak megfelelő gyakorlat révén érhetünk el.

A lencsére vonatkozóan nem állja meg a helyét az alábbi kitétel: „Nem szabad elfelejtenünk, hogy a nagy fényerejű objektívek mélységrajzolása igen csekély“, mert egy nagy fényerejű lencse fényerejét lehet csökkenteni a fényrekesszel (diafragma, blende) és így sokkal erőteljesebben, éleesebben rajzolt képet kapunk, mint egy közepes fényerejű lencsével, hiszen köztudomású az, hogy a lencséknek a közepe van a legjobban korrigálva.

A fényképezési kémia mai fejlettsége mellett az is merész állí-

tás, hogy „Tájképet és általában más témájú fényképet tonus — helyesen csak sárgaszűrővel készíthetünk“, mert ma már néhány negatív anyagot úgy gyártanak, hogy a színszűrő festékanyagot az emulzió rétegében helyezik el (autofilter), tehát ha ilyen anyaggal fényképezünk, akkor teljesen felesleges a szűrő.

Ezzel már megcáfoltuk azt az állítást is, hogy „sárgaszűrő nélkül nem igen tudunk felhőt fotografálni“.

Magam sem használom, mert finomszemcséjű panchromatikus anyaggal fényképezek s ha szűrőt használok, az vagy zöld (3x) vagy orange (4z) színű.

Ennyit a keskenyfilm-fényképezés lényegéről.

Schwartz Ferenc.

Színes filmmel a világ körül.

A megszokott gyári propaganda kereteit messze fölülmúló előadás hangzott el március folyamán a kolozsvári piarista főgimnázium disztermében.

Benser Walter, a Leitz-gyár mérnöke számolt be a színes fényképezés mai állásáról s mutatta be csodálatos szépségű felvételeit, melyeket utazásai közben készített. Az Északi foktól a Szaharáig két kontinens keresztmetszetét kaptuk egy fényképezőgép lencséjén keresztül.

Fényképező természetjáróink sokat tanulhattak az előadótól. A nagytermet zsufolásig megtöltő közönség nagy élvezettel gyönyörködött a szebbnél-szebb színes felvételekben. Az előadó élénk, fordultós német nyelvű előadással fűszerezte a képbemutatót és megmagyarázta egyuttal, hogyan készíthetünk hatásos, s egyben művészi felvételeket.

Iffy. X. Y.

NÉZZÜNK KÖRÜL

A törökországi földrengés

Nagy riadalmat keltettek még most a háború-okozta rémhírek között is a valóságos országos szerencsétlenséget okozó kisázsiai földrengésről hozzánk érkezett szórványos értesülések. Az egész török kisáziát: *Anatoliát* megrázó, de messzebbi vidékeken is érezhető földrengések katasztrófális eredményeit még ma sem összegezhetjük, mert az utórezgések ma is tartanak. A tudományos világ megállapításai szerint egy, a föld mélyében végbement nagyobb földmozgás külső kihatásai voltak ezek az 1939 karácsony óta szinte szakadatlanul ismétlődő rengések. — Ugyanaz a hatalmas erő, amely valamikor az európai és ázsiai lánc-hegységeket létrehozta, a kisázsiai föld mélyében tovább dolgozik. Így valósággal a szemünk előtt játszódik le a föld történetének egy érdekes, de a terület lakói részére fájdalmas fejezete. Az anatóliai szárazföldet aránylag fiatalokú hegy-szerkezetek borítják. A még tökéletlenül megüledett szilárd rétegek között kisebb ellenállású üledékszónák helyezkednek el. Mivel Anatólia éppen az európai és ázsiai hatalmas tömegű szilárd hegyláncok összekötő vonalán, mintegy a közepén helyezkedik el, ezeknek a lazább rétegeknek a közeli szilárd földtömegek nyomásán kívül a messze ázsiai és európai hegyláncok oldalnyomását is el kell szenvednie. A nyomás természetesen nemcsak a felszínen, hanem a föld belsejében is érvényesül, több kilométernyi mélységben. Ha ennek kövekeztében az egyensúly valahol megbomlik, az maga

után vonja a szomszédos rétegek mozgását is, ami sorozatos földlökésekben jelentkezik a felszínen.

Anatóliában most már évek óta tapasztalhatjuk egy ilyen belső egyensúly-bomlás földrengés-sorozatát. A kisebb lökések valósággal mindennaposak, amelyekről mi nem is szerzünk tudomást és kisázsia lakói is annyira megszokták, hogy fel sem veszik. Legfeljebb az európai ember csodálkozik, hogy miért deszkázzák be kívülről az egyébként teljesen kész házak falait. A felületes látogató meglepődik, amikor megmagyarázzák, hogy különben a földrengés szétvetné az egész építményt. Miért kell egy olyan ritka jelenség ellen, mint a földrengés, ilyen nagy készülődést tenni? Egy hosszabb kisázsiai tartózkodás alatt minden magyarázat nélkül is megérthetjük az intézkedés helyességét. Magam is néhány hónapi kisázsiai utamon hetenként többször is tapasztaltam a földrengés különös érzését, lakóházban épp úgy mint útközben, szárazföldön és tengeren, sőt egy alkalommal egy minaret tetejéről, amely azalatt hihetetlen kilengéseket végzett, anélkül, hogy összedőlt volna.

Említett régebbi utazásom alatt éppen a földrengés által most leginkább sújtott vidéket jártam be. Ezalatt mintegy 27 erősebben érezhető lökést észleltem.

A kisebb jelentőségű gyakori földrengések mellett az utolsó évtizedekben a szárazföld külső képét megváltoztató lökések voltak Anatólia keleti részében 1899-ben, a nyugati részben pedig 1904-ben,

1909-ben és 1928-ban. (A szmirnai földrengés.)

A legutóbbi földrengés 1939 december 27-én éjjel 1 óra 57 perctől reggel 5 óráig tartó lökésekkel kezdődött, s azóta kisebb megszakításokkal újabb lökés-sorozatokban ismétlődik. A halottak számát 37 ezerre, a súlyos sebesülteket pedig több mint 30 ezerre becsülik. Sivas (60 ezer lakos), Tokat (31 ezer lakos), Josgat (30.000), Amasya (30.000), Samsun (15.000) és még sok jelentős város romokban hever. A lakosságnak egy részét a leomló házak, másrészt a katasztrófában keletkezett tűz, árvíz, vagy a tél hidege és az éhség pusztította el. A földrengésben újonnan születő hegyek megállították és visszafordították a Halife, Karadere és Nilafur folyók folyását, amelyek kilépve medrükből, mindent elárasztottak. A hidak leomlottak, a nemrég épült vasutvonal elpusztult. A hírszolgálat, közleke-

dés megszakadt. Erzincan, Trebizond, az előbb is említett városok és egy mintegy kétfélmillió lelket számláló hatalmas terület elszakadt a külvilágtól. Erzincan város 80%-a pusztult el! A nagy anyagi károk mellett a gazdasági élet teljes bénulása évekig tartó veszteséget okoz a földrengés sújtotta vidékeknek és ezzel az egész török nemzetnek. December 28-án éjszaka 30 község lángokban állott. Ezalatt közel húsz fokos hidegben szörnyű hóihar sepert végig egész Anatólián. A romok alatt heverő sebesültek is csonttá fagytak, vagy elégték. Egyes községben alig 2—3 lakos maradt életben.

Az építőmunka csak lassan indul meg. Hosszú évek kellenek, amíg ismét felépülnek a romokból a városok, de sok helyen még akkor is hirdeti egy-egy csonkán meredező épületmaradvány a hajdani katasztrófa emléket.

Dr. Parádi Ferenc.

Régebbi földrengés által rombadöntött mecset a kisásziai Karadzabeyben.

(Szerző felv.)

KÖNYVSZEMLE

Mai könyvszemle rovatunkban négy igen érdekes könyvet ismertetünk, amelyek a természetjárók érdeklődéséért feltétlenül megérdemlik. Épen ezért kiadóhivatalunk, hogy azok beszerzését megkönnyítse, megrendeléseket elfogad bármelyikre. Megrendelők szíveskedjenek a könyvek árát és azonkívül egy könyv rendelésénél 10 lejt, kettőnél, vagy többnél 15 lejt az elküldés postaköltségére postautalványon előre beküldeni. Cím: Societate Carpatină Ardeleană, Cluj, Str. Memorandului 2, etaj I.

Anders E. Franz: A zöld pokolban. (Stádium, Budapest, egész vászonkötésben 238 lejt.) Végre egy természetjáró könyv, amely a ponyvaregényeket kiszorítja. Verne és May Károly óta nem adhattunk olyan izgalmas kalandorregényt az ifjúság kezébe, mint Anders könyvét. S e mellett nem találunk az egész vaskos kötetben egyetlen olyan kalandot, amely már előzőleg valamely regényhőssel megtörtént volna. Hogyan lehetséges ez? Úgy, hogy Anders, a német kisváros ügyvédjelöltje öccsével és barátjával egyetemben fejébe veszi, hogy filmexpedíciót indítanak a brazíliai őserdők ismeretlen titkai közé. A terv sikerül, — még túljól is sikerül — és a három esztelenségig vakmerő fiatalember élve kerül vissza több ezer méteres kultúrfilm birtokában az őserdőből. „A zöld pokol“, a „Kaucuskláz“ és több más filmjük azóta diadallal járta be a világot. Az általuk először látott és fényképezett különös állat- és növényvilág élete mesterien szövődik Anders könnyű tollal megírt könyvének sokszor hátborzongató kalandjaiba. A tartalmas könyvet a vérbeli természetjáró valóban „nem tudja letenni“, míg el nem olvasta. f.

Ski. (Díszes album fényképekkel és térképekkel, 200 lejt.) A romániai sísport fejlődésének újabb bizonyítékát látjuk az Országőr szervezet által kiadott sí-almanachból, mely írásban és képben ad beszámolót a fehér sport minden nevezetesebb eseményéről.

Páratlan körképben vonulnak fel előttünk hóval borított hegyeink, a Bucsecs, a Fogarasi havasok, Máramaros, Biharfüred. A kezdő sízőknek szánt tanácsok és a gyakorlott versenyzők stílus-problémái egyaránt helyet kapnak az album hasábjain.

A krónikásnak nehéz dolga akad, melyik cikket, tanulmányt, vagy értekezést emelje ki.

Talán *Suchiannak* kis beszámolóját a francia módszerű sízés kulisszaitkairól, *Andreescu* doktornak a Nyugati határhegységről írt cikkét, vagy *Ovidiu Papadima* hangulatos sorait a magashegységek menedékházainak

varázsáról. Tudományos és gyakorlati szempontból egyaránt érdeklődésre tarthat számot *Assannak* a lavinákról írt tanulmánya.

A román hedsereg sízői, a finn harcterek legendás hírű hótalpas osztagai s az egyre nagyobb teret hódító síföring is mind helyet kapnak a finom és díszes köntösbe öltöztetett almanachban. A szorosan vett sízés mellett a téli alpinizmus és természetjárás kérdéseire is feleletet kapunk.

A román egyesületeken kívül kisebbségi természetjáró szervezeteink is beszámolnak tevékenységükről. A *Karpatverein* s a szebeni *Sí Klub* munkájáról német, az *Encián* és *R. T. E.* életéről magyar nyelven olvashatunk.

Magunkban keressük a hibát, ha az E. K. E. beszámolóját nem tudtuk idejében eljuttatni az almanach szerkesztőségéhez.

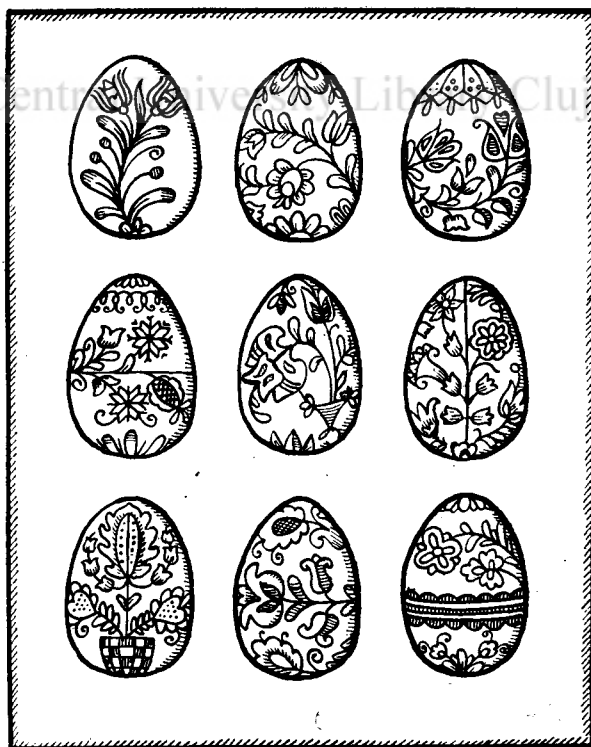
Ij. Xántus János.

Tóth István: A magyar díszítés alapformái.

Minerva 1940 népies kiadás 25.— lej, díszkiadás 50.— lej.

Régóta kívánt hézagpótló munka Tóth István könyve. A rendkívül gazdag tartalmat több mint kétszáz egész oldalas népies minta-rajz képezi, melyhez a szerző rövid magyarázó sorokat írt. A kevés szöveg érthető: A szerző rajzai önmagukban mindent megmagyaráznak. Ahogyan az első egyszerű formából kiindulva egyre gazdagabb és teljesebb mintákat ad, majd azoknak alkalmazását a nép által, rajzokban bemutatja, valóságos néprajzi iskolát végeztet a könyv „olvasójával“. A munka így kitűnően beválk iskolai segédkönyvként is ott, ahol a népies formákkal foglalkoznak.

Természetjáróinknak is ajánlhatjuk, mert megtalálják benne a különféle magyar vidékek díszítőművészetének jellemző vonásait. (Hímes tojások.) f.

Gyalui Farkas: Letűnt világ

(Minerva 1940 100 Lej)

(Ujfalvy Sándor 1792—1866)

A hajdani híres erdélyi vadászatok nagy alakját, Ujfalvy Sándort mintázta meg a szerző a Minerva kiadásában nemrég megjelent könyvében.

Mi természetjárók már a könyv címlapjának megpillantásakor azonnal barátságot kötünk a regényhőssel. A festő Ujfalvy Sándort úgy mutatja be, amint vadászatra készen, lovával és kutyájával vihartépett csenevész fák között a hegyoldalról pillanatra visszanéz. Háta megett ott emelkedik a Cibles komor hármas csücsa. Nemcsak Ujfalvy, de bizonyára a festő is jól ismerte a Cibles környékét, amely a nagy vadásznak és vendégeinek kedvenc kirándulóhelye volt. Gyalui könyve a természetjáróknak nemcsak ér-

dekes, de tanulságos olvasmány. Sorai között egy pillantást vehetünk azoknak a letűnt nagyoknak életére, akik itt a mi kis világunkban több mint száz évvel ezelőtt ép úgy rajongtak a szabad természetért, mint mi. Ott, a Cibleshegy lábai alatt élték regényes, vadászató, dolgos, felfelé törő életüket hajdan Erdély nagymultú magyar családai, az Ujfalviak, Wesselényiek, Keczeliek, Lészaiak. Családfájukat az idő viharai ép úgy megtépték, mint a könyv címlapjának törpe fenyőit. Soraik megritkultak, helyükön új sarjak nőttek, de a háttérben az erdélyi táj és vele együtt Erdélynek egyik legjellegzetesebb hegye, a Cibles örökké ugyanaz maradt.

f.

LAPSZEMLE

A „**Brassói Turista**“ 1940. évi 2. száma Jakab Antal brassói magyar turista halálát gyászolja. *Jancsika Albert* háromnapos Re-tyezát-kirándulást ír le. Egyébként a lap folytatja már előző számaiban megkezdett beszámolóját a sí-sport idei diadalútjáról. Mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel csatlakoznak, főleg a legfiatalabb korosztályok tömegei, a sí-kedvelők máris népes seregéhez. A bolnoki ugróverseny beszámolója újabb bizonyítéka a társegyesület sikeres munkájának. Két közlemény: „A térkép és az iránytű“ és „Hogyan öltözködjék a természetjáró“ ad rövid, de teljes tájékoztatást a természetjárásnak e két fontos kérdéséről. Egyesületi Élet, Irodalom, Hírek egészítik ki a tartalmas és főleg ismét pontosan megjelenő lapszámot. Örömmel találkozunk az Irodalom rovatban az „Erdély“ karácsonyi számának tárgyilagos ismertetésével. Ezután is szívesen vesszük laptársunk őszinte birálatait.

Az „**Encián**“ 1940. évi 2. száma érdekes cikket közöl *Biró József* tollából a klasszikus római birodalom közlekedési viszonyairól és ezzel kapcsolatban az akkor már kifejlődött üdülő-utazásokról. A közlemény a távolságokat, sajnos, csak római mértékegységben adja és így az olvasó nem tehet gyors összehasonlítást az akkori és jelenlegi teljesítmények között. *Tóth Sándor* most készülő természetjáró-könyvéből közöl egy részletet a Meziádi-barlangról. Az egyéni élmények leírása mellett (egy tel-

jes oldalnyi falatozás) részletes tájékoztatást ad a hírneves barlang szikla-alakulatairól is. Egy közlemény a tudománynak természetjáró-teljesítményeiről értekezik. *Dr. V. Gy.* A Maros és Olt regéjének néhány irodalmi adatát közli. Figyelemreméltó *Bodnár László*-nak visszaemlékezése — időmegjelölés nélkül — régebbi kerékpár kirándulásokra. Az Egyesületi Élet-rovat a lap körül csoportosult természetjáró egyesületek munkájáról számol be. A 3. számban *Bartha László* 8 napos Bucsecs-kirándulást ír le. *Orosz Endre* a természetjáró gyűjtéseiről ad útbaigazítást. A kö-olajról közöl rövid ismertetést és az elhunyt Jakab Antalról emlékezik meg a szerkesztő. A Lapszemle rovatban lapunk ismertetését találjuk meg.

A „**Hai la drum**“ 1940. évi 1. száma A Nagykőhavas és a Bucsecs megmászásáról a leggyakrabban használt útvonalokon — közöl egy-egy cikket. *Nae Drumetu* az igaz természetjáróról értekezik. *Popescu-Rebus* egy kirándulással kapcsolatban az 1700-as évek elején élt iskola-alapító *Clement*, havasalföldi püspökről emlékezik. A lap 2—3. összevont száma az egyesület közgyűlésével foglalkozik.

A „**Láthatár**“ ezévi márciusi számában *Vámszer Géza* közöl érdekes cikket a gyimesi csángókról. A közlemény a csángók településéről, visszavándorlásairól és a legutóbbi időkben Székelyföldre történt visszatelepüléseiről számol be.

A „România“ ezévi 1. száma főleg a sí-sport nagy népszerűségéről és idei fellendüléséről közöl cikkeket. A Bucsecs, a Királykő, a Munte Mic és több más sítérep képe is szerepel. A Bucsecs sí-útjait részletes térkép teszi még szemléltetőbbé. A lap többi részében a Román Nemzeti Bank új üdülő- és csónakházáról, a sí-iskolákról és a tél fontosabb természetjáró eseményeiről olvashatunk.

A „Székelység“ ezévi 1—2. száma emlékeztet Orbán Baláznak, a nagy székely írónak 50 éves halálzási évfordulójára (1940 április 19.) Székely László folytatja közleményét a zsilvölgyi székelyekről. Lévai Lajos dr. a Székelyudvarhelyi Ref. Kollégiumot és társintézményeit ismerteti. Góbéságok, Székely-szótár, Lármafa, Székelyföld-kutatás és más rovatok egészítik ki a számot. Figyelemreméltó Székely Albert józseffalvi orgonakészítőnek áldozatos munkája. A székely faragó-mesternek minden szerszáma és hozzávaló anyaga elégett a józseffalvi tűznél. Ennek dacára saját erejéből felépítette a Szereth város nagy temploma 1080 sípból álló orgonáját, mint ahogy ő mondta: „Hogy becsületet szerezzek édes fajtámnak.“

A „Természettudományi Közlöny“ ezévi 2. számában Szentes Ferenc ír a törökországi földrengésről. A Természettudományi Közlöny Pótfüzetében figyelemreméltó Tellegy Róth Károlynak Magyarországnak bányászatairól szóló cikke, valamint Klobusitzky Dénesnek a kigyómérgekről és ellenmérgekről szóló közleménye.

Az „Aquila“, a magyar madártani intézet folyóiratának 1935—1938. évi összevont egyetlen kötete igen gazdag tartalommal most érkezett. Schenk Jakab hosszabb tanulmányt közöl a turul-madár nevének ősi, ázsiai eredetéről és a hozzáfűződő történelmi adatokról „Turul-Zongor-Kerecsen“ címen. Szerinte mindhárom megjelölés vadászsólyomra vonatkozik, amely a magyarokkal rokon ázsiai népeknek kedvelt madara volt. Székelyföldön is több község foglalkozott a sólyom betanításával, mert külföldi fejedelmi udvarok is szívesen vásárolták az ázsiai eredetű sólyom-vadászatok céljára. Varga Kálmán a nálunk ritkán előforduló északi csonttollu madárnak 1931—1933. évi rendkívüli lömegecs látogatásáról számol be. Ez alkalommal is felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a csonttollu madarakkal kapcsolatos megfigyeléseiket jegyezzék fel az időpont megjelölésével és küldjék be szerkesztőségünknek.

Túrista testvérek! Pártoljuk egymást!

Férfiruhákat, sportöltönyöket, viharkabátokat, szakszerűen készít

SZÉKELY JÓZSEF

E. K. E. tag szalonja Str. Memorandului 9, I. emelet.

E. K. E. tagoknak szabott áraimból 10% kedvezményt adok.

EGYESÜLETI ÉLET

**Az Erdélyi Kárpát-Egyesület központjának rendkívüli közgyűlése
1940 február 23-án.**

Az E. K. E. központi vezetőségéből több tisztikari tag időközben lemondott vagy városunkból eltávozott s így szükségessé vált a rendkívüli közgyűlés összehívása. Dr. Tavaszy Sándor, református püspök-helyettes, főjegyző, — egyesületünk elnöke, — másoldalú nagy elfoglaltságára való tekintettel, kérte lemondásának elfogadását. Miklós Viktor főtitkár megválasztásakor csak ideiglenesen vette át ezen tisztség ellátását és szintén kérte felváltását. Perczel Attila főpénztáros városunkból való eltávozásával, ezen tisztség is megüresedett.

A közgyűlés a lemondott, vagy eltávozott tisztviselőknak önzetlen munkásságukért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg.

Ami dr. Tavaszy Sándor elnök lemondását illeti, az egyesület vezetősége hivatalosan meggyőződött a lemondás okairól, továbbá örömmel vette tudomásul, hogy dr. Tavaszy Sándor lemondása után hűséges munkatársa marad az egyesületnek. Választmányi tagságától nem válik meg és a sajtóbizottsági elnökséget is elvállalja, továbbá gazdag tartalmú írásaival továbbra is emelni fogja „Erdély” című folyóiratunk színvonalát.

A jelölő-bizottság által javasolt új tisztikari tagokat a közgyűlés egyhangulag elfogadta, melyek az alábbiak: Tiszteletbeli elnök: Dr. Tavaszy Sándor. Elnök dr. Balogh Ernő. Alelnök Magyarós Géza. Főtitkár Friedsam Gyula. Főtitkár-helyettes Polareczky Dániel. Múzeum igazgató Miklós Viktor. Szerkesztőbizottsági elnök dr. Tavaszy Sándor.

A menedékház-gondnok távollétében ideiglenes gondnokok Vinczy Mihály és Matejovits Antal. Menedékház ellenőr Illyés István. Turista szakosztályi elnök Inceffy Lajos. Gazdasági szakosztályi elnök Magyarós Géza. A többi tisztségek a régié maradtak.

A választás után dr. Borbáth Samu elnöklő alelnök felkérésére az elnöki széket dr. Balogh Ernő a közgyűlés lelkes ünneplése közepette foglalta el és a következő székfoglaló beszédet tartotta:

„Az elnöki szék elfoglalásakor első üdvözlő szavamat dr. Tavaszy Sándorhoz intézem, kinek a helyét most elfoglalom. Köszönöm továbbá a személyem iránt tapasztalt egyhangu és lelkes megnyilatkozást. Örömmel, de feltétel kikötésével veszem át a felelős elnöki tisztelet. Szeretetem elsősorban az egyesületet illeti. Ez alá van rendelve minden más személyi ügy vagy önzés. A nagy cél elérése érdekében, hasonló értelemében mindenkinek alá kell vetnie magát. Birálat kell, az meg is van engedve, azonban csak megfelelő helyen, vagyis csak az egyesületben és arra illetékes vezetők előtt. Felhatalmazást kérek a közgyűléstől, hogy adjon a szűkebbkörű elnökségnek jogot arra, hogy az olyan ügyeket, melyek az egyesületi életet gátolják vagy zavarják, szigorúan és gyorsan intézzük el.”

„Mindenki saját maga munkáját végezze azon a helyen, ahova tehetősége állította, de óvakodjék idegen területekre átszántani. Az egyesületnek csak olyan tagra van szüksége, ki fegyelmezett és az egyesület érdekeinek előmozdítása érdekében szívből-lélekből dolgozik. Nyugodtan veszem át az elnöki tiszteletet az új tisztikar élén.”

Az Erdélyi Kárpát Egyesület Csíkszéki Osztálya évi rendes közgyűlését folyó év március 3-án tartotta meg nagy érdeklődés mellett a csíkszeredai ipartestületi kaszinó helyiségében. Vámszer Géza elnök a közgyűlést rövid bevezető beszéddel nyitotta meg, majd az egyesületnek a mult évben elhalt tagjairól: Kedves Béláról és Kövér Györgyről emlékezett meg. A közgyűlés egyperces felállással adózott az elhunyt tagok emlékének. A titkári jelentést — a titkár távollétében — az elnök terjesztette a közgyűlés elé. A rendkívüli helyzetre való tekintettel az egyesület az elmult évben nem könyvelhetett el oly eredményeket, mint 1938-ban, azonban úgy erkölcsi, mint anyagi téren jelentős előhaladást tett. Az 1939. évben engedély hiányában közgyűlést nem tartott. Az egyesületnek az elmult év kezdetén 93 tagja volt, kik közül 3 kilépett, 9 eltávozott. Ezzel szemben 22 belépett, tehát a jelenlegi teljes létszám 103. A menedékházakról szóló jelentés szintén előhaladásról számol be. Az egyesületek menedékházát, mely 8 évvel ezelőtt épült, a mult évben egy 3x4 méteres szobával, egy ugyancsak 3x4 méteres fedett tornáccal és egy kis padlásszobával bővítettük ki. A balánbányai házban két teljesen berendezett szoba és fürdőszoba áll a látogatók rendelkezésére. Ugyanott étkezni is lehet mérsékelt áron. E festői környezetben épült házra felhívjuk a nyaraló közönség figyelmét. A sutai menedékház emeleti szobáit a mult év folyamán berendeztük. Az épület ajtóit, ablakait, valamint a kopjafákkal díszített tornácot és az alsó melegedő helyiség famenyezetét olajfestékekkel lefestettük. Az emeleti nagy szobát elláttuk 12 fekvőhelynek megfelelő matrácokkal, az ablakokat pedig függönyökkel. A ház melletti síugró-sánc korhadt gerendáit kicseréltettük s az egész sáncot használható állapotba helyeztük. E menedékházban fogadtuk és szállásoltuk el a mult év

nyarán a kolozsvári központ és az aradi társegyesület kiránduló csoportjait, valamint számos más turista egyesülethez tartozó kirándulót is. A menedékházhoz vezető út megvásárlása már két éve szerepel az elsősorban megvalósításra váró feladatok között. Reméljük, hogy ebben az évben sikerülni fog e kérdést véglegesen rendezni. — A síszakosztály működésének az elmult év kedvezett. Háromhetes sítanfolyamot rendeztünk gyermekek; kezdők és haladók részére, több mint 60 résztvevővel, kiknek szakszerű kiképzését Drócsa Imre okleveles síoktató tagtársunk irányította sok rátermettséggel. E jelentések után a tisztikar megválasztására került a sor. Az új tisztikar tagjai a következők: Elnök Vámszer Géza; ügyvezető alelnök Frank Miklós; titkárok: Andresz Béla és Berkovics Bernád; főpénztáros Dürr Gyula, pénztáros Ince Mancsi; ellenőrök: Bakcsi Károly és id. Tavasz Sándor; könyvtáros Pálffy Ferenc; szertárosok: Kiss Géza és Merka György; sutai házgondnok Nagy Ferenc; egyesületek házgondnok Máthé József; egyesületi orvosok: dr. Buzás Márton és dr. Szöcs László; ügyészek: dr. Eröss Péter és Pintér Árpád; a természetjáró szakosztály vezetői: ifj. Kováts Jenő, Drócsa Imre és Máthé József; síszakosztályi vezetők: Schmidt József és Drócsa Imre; testnevelési szakosztályvezető: Nagy Rezső tornatanár; műszaki szakosztályvezetők: Frank Miklós és Schmidt József; fényképezési szakosztályvezető: ifj. Kováts Jenő; gazdasági szakosztályvezető később kerül betöltésre. A tisztikart 15 tagú választmány egészíti ki. — Az indítványok során az egyesület életét érintő felszólalások után az elnök bejelentette, hogy a jövő év folyamán a sí-sportnak a falusi lakosság körében leendő széleskörű népszerűsítésére két új értékű kupát létesül: a Nagy Imre és Székely Géza nevét viselő kupák.

Kováts Jenő.

Az E. K. E. oravicai osztályának hírei.

Az 1939. évben az osztály mind-össze 13 kirándulást rendezett 76 résztvevővel, akik 376 kilométert tettek meg, részben gyalog, részben autóval.

Mult év december 31-ével megszűnt az osztály ponyvászakai „Zsigmond“ menedékháza. Ugyanis ezen menedékházat a Biebel, Révay és Lászlóffy-családok engedték át az osztálynak szivességből a telep eladásáig. Miután ez megtörtént, a menedékház is bezárta kapuit. Megvan azonban a remény, hogy hamarosan megnyithatják ezt a marillai nyaralótelepen, a „Resica“ művek itteni igazgatójának szivességből. Marillán sokkal előnyösebb fekvése lesz a menedékháznak, mert könnyebben megközelíthető, viszont a környékre szebbnél-szebb turák tehetők onnan.

A sízés meghonosítását Hedbawny erdőmérnöknek köszönhetik az oravicaiak, ki tényleg nagyban hozzájárult ennek megkedveltetéséhez.

Vasár- és ünnepnapokon jobb sízőink meglátogatják a steierlakai nyaralót, Simeont, Poiana-Iuliet.

Többnapos ünnepeken felrándulnak a Szemenikre is, a kis Baias villájába. Itt azután nagy sitalálkozókat szoktak rendezni a resicai, sőt temesvári sítestvérekkel.

Ottlik Tibor.

Az E. K. E. 1940. évi bélyege.

Felhívjuk a központ és a vidéki osztályok tagjainak figyelmét, hogy az új E. K. E. arcképes igazolvány 1940. megújítását igazoló „E. K. E. 1940.“ bélyeg a központi irodában, illetve a vidéki osztályok titkárságánál tagjaink rendelkezésére áll, amennyiben tagdíj-hátralékban nincsenek. E bélyeggel annál is inkább lássák el arcképes igazolványukat, mert azok e bélyeg nélkül jolyó év április elsejétől elvesztették kedvezményre jogosító erevényességüket.

Az. E. K. E. vetített-képes előadássorozata. A Református Leánygimnázium nagyterme csütörtökről csütörtökre zsufolásig megtelik a természeti szépségek iránt érdeklődő közönséggel. *Baczoni Géza: Tél a brassói hegyekben* címen mutatta be Erdélynek ezt a síparadicsomát Február 15-én. A nagyszámu „Lehmann-fénykép“ növelte előadásának sikerét.

Február 22-én Dr. Borza Sándor egyetemi tanár, a Természetvédelmi Bizottság elnöke ismertette román és magyar nyelven gyönyörű diapozitív képek kíséretében a Román Természetvédelem eddigi munkájának eredményeit. Előadásának első felében az amerikai és európai nemzeti parkokat mutatta be a közönség élénk érdeklődése mellett.

Február 29-én Baczoni Géza a Brassó melletti *Királykő* sziklás birodalmába vezette el a hallgatósá-

Március 7-én Dr. Balogh Ernő az E. K. E. elnöke „Égi tájképek“ címen tudományos színvonalon mozgó előadásában új szépségekre irányította tekintetünket. A felhőről beszélt a szakemberek tudásával és a természetjáró szeretetével.

Március 14-én Dr. Jancsó Elemér betegsége miatt *Baczoni Géza* beszélt ausztriai és németországi utazásáról. A császárváros, München, Berchtesgaden festői vidéke elevenedett meg előttünk a bemutatott képeken.

Bányai János székelyudvarhelyi tanár márciusra tervezett előadása az előadó elfoglaltsága miatt elmaradt. Esetleg április végén tartja meg. Arra kérjük olvasóinkat, hogy figyeljék a helybeli napilapoknak előadásainkra vonatkozó közleményeit.

Dr. Kiss Béla.

Az E. K. E. központ társadalmi mozgalmái

Visszaemlékezés az E. K. E. 1940. évi báljára.

Hosszas és lelkiismeretes előkészítő munka előzte meg a Központ 1940 január 27-én megtartott turistabálját. Az utolsó hetekben már valóságos báli hangulat uralkodott az Egyesület helyiségében. *Magyarós Géza* bálelnök, *Batiz Béla* és *Friedsam Gyula* vezetésével már novemberben megindult a szervező munka, amelynek eredménye az E. K. E.-re nézve a legnagyobb erkölcsi és anyagi siker, a bálóznak pedig egy nagyon jó hangulatban eltöltött báli éjszaka. A bál estéjén a Katholikus Kör helyisége zsufolási megtelt a természetjárók s a táncolni vágyó ifjúság seregével. Az Elnökségen kívül a tagok is nagy számban éltek a szórakozási lehetőséggel s a természetjárók igazi közvetlen derűje és vidámsága a báli idény egyik legsikerültebb báljává avatta az E. K. E. bált. A bál sikeréhez nagyban hozzájárult az a kellemes meglepetés, hogy osztályaink közül a tordai *dr. Bodoczky Károly* ügyész vezetésével testületileg jelent meg, a zilahi osztály *Bikfalvy József* és *Kiss Gábor* által, az udvarhelyi osztály pedig *Bartók Lajos* által képviseltette magát. De ott láttuk a bálban a helybeli társegyesületek kiküldötteit is, akik mindnyájan igazi természetjárói testvéri hangulatban szórakoztak a fehér asztal mellett és táncoltak *Horváth Pali* cigányzenekarának pattogó ütemeire.

A bál sikere a három tagu szervezőgárdán kívül a *Jánossy* házaspár, *Tamás Katus*, *Lakatos Miklós*, *Vinczy Mihály* és különösen *Matejvics Antal* munkásságának kö-

szönhető. A munkában a propaganda szakosztály tagjai is résztvettek. Végül köszönet illeti tagjaink, a természetjárók s az E. K. E. barátok nagy taborát, akik támogatásukkal lehetővé tették, hogy hamarosan hozzáfogjunk bükki menedékházunk újjáépítéséhez.

A tánc befejezése után a bálózó közönség a kora délelőtti órákig maradt együtt s akkor a természetjárókhoz s az előző évi báli hagyományokhoz hiven a rendezőség kirándult a bükki menedékházhoz. A rendezőséggel tartott a tordaiak csoportja, a zilahiak kiküldöttje s a vendégek egy nagyobb csoportja is. A gyönyörű napsütéses időben a társaság a ropogó havon bejárta a Rákóczy forrás és a Nyires vidékét s egy kedves kirándulás emlékével oszlott szét a jövő évi E. K. E. bál sikerének jelszavával.

Dr. Kiss Béla.

Az E. K. E. központi propaganda szakosztályának febr. társasvacsorája. „Az E. K. E. fiatalságának társasvacsorája” — ez a megjelölés tükrözné vissza leginkább a társasvacsora első benyomását. Valóban február 17-én csupa fiatalság töltötte meg a Nemzeti Kaszinó külön termét. Valaki megjegyezte, hogy a vezetőség tagjai közül többen biztosan azért nem jelentek meg, mert attól tartottak, hogy nem tudnak lépést tartani a megjelentek fiatalos jókedvével. A szakosztály nevében *Baczoni Géza*, mint az „idősebb nemzedék képviselője” üdvözölte a megjelenteket s azt az óhaját hangoztatta felköszöntőjében, hogy az Egyesület tag munkamezején az „E. K. E. ifjúság” verekedje ki a maga megérdemelt helyét. *Dr. k. b.*

SÍÉLET

Az E. K. E. és a sízés 1940-ben.

A rendkívül hosszú télnek, a jó hóviszonyoknak, de elsősorban a vidéki EKE vezetők lankadatlan, fáradtságos szervező munkásságának köszönhető az EKE történetében páratlan és eredményekben gazdag idei egyesületi sí-tevékenység. Habár országos rekordokat, döntő eredményeket nem is értünk el, de elmondhatjuk büszkén, hogy a sí népszerűsítése terén országos viszonylatban első helyre kerültünk.

A Síszövetség felismerve a sízés nemzetközi jelentőségét, az idén sí-oktató iskolát szervezett a Dihamul-on, melyre Egyesületünk Bacsoni Géza (Kolozsvár), Drócsa Imre és Blénessy Antal (Csíkszereda) tagokat küldte ki. Drócsa Imre segédoktatói képzést nyert, de a másik két résztvevő is nagyon sokat tanult. Tudásukat elsősorban az egyesületben igyekeztek hasznosítani. Drócsa Imre Csíkszeredán rendezett nagyszámú résztvevővel sikeres tanfolyamot. Bacsoni Géza Kolozsvárt szervezett sí-tréninget, melynek keretében dr. Tulogy János a hegyi veszélyekről, dr. Parádi Kálmán a sí-balesetekről és a téli kirándulások táplálkozásáról, míg a szervező a felszerelésről és a sízés legújabb technikájáról adott tanulmányos ismertetést. A központi turista szakosztály kirándulásai alkalmával a Kisbánya havason voltak terepgyakorlatok.

A verseny-rendezéseket röviden összefoglalva január 27—28-án a *nagybányai* „Gutin” osztály a hiva-

talos „Máramaros” sikerült versenyt rendezte. Minden számban 20—30 versenyző indult, túlnyomó számban E. K. E. tagok, míg a verseny helyezettei mind E. K. E. tagok voltak. A verseny rendezésében osztályunk alelnökével Tréger Lajossal az élen többen részt vettek.

Február 18-án az EKE *gyergyószentmiklósi* osztályának tevékeny titkára rendezte a *tekerőpataki* népszerűsítő versenyt a falusi sízők részére. Versenyét siker koronázta, mert a városi sízők mellett ott láthattuk a tekerőpataki harisnyás székely fiatalokat is. A versenyszámok győztesei szép emléktárgyakkal gazdagon gondolnak vissza a tekerőpataki síversenyre.

Csíki osztályunk szokásos házi-versenyén kívül részt vett és megnyerte az 1940 február 24—25-iki székelykupa pontversenyét. A verseny résztvevői között gyergyószentmiklósi, sepsiszentgyörgyi, csíkszeredai E. K. E. tagok nevei szerepeltek nagy számban. A marosvásárhelyi E. K. E. sízők hiánya, reméljük, csak az idén történt utoljára.

Sepsiszentgyörgyi osztályunk első, nem hivatalos házi-versenyének sikerén felbuzdulva kérte a síszövetségbe felvételét.

Ugyancsak a *nagybányai* E. K. E. osztályunk rendezésében bonyolódott le 1940 március 17-én a bányaváros síversenye is 54 indulóval. A város bajnokságát Lengyel Béla ügyvéd, E. K. E. tagunk nyerte. A verseny meglepetése a fiatalok nagyszámú részvétele volt.

Beke Lajos

Ismét a csikiak nyerték meg a székelyföldi sí-vándorkupát.

Nagy és jelentős esemény zajlott le február 24—25-én Csíkszeredán, ahol székelyföldi városaink sí-csapatai mérték össze tudásukat. A Székelyföldön alig tíz éve indult meg a sí-sport, melynek fokozatos fejlődésében az oroszlanrész a brassói Székely Géza titkáré. Ő szervezte meg és készítette el a Székelyföldi kupa alapszabályait.

Az első ilyen tervszerű és szabályzat szerinti kupa-mérkőzés 1938-ban Székelyudvarhelyen volt, amikor a csikiak nyerték el a tiszafából készített és ezüst domborművel díszített művészies kivitelű kupát. 1939-ben a hóhiány miatt a verseny elmaradt. Ez évben az EKE csíkszéki osztálya rendezte meg a nagyszabású versenyt s ő látta vendégül a 26 résztvevőből álló idegen csapatokat és az érdeklődő kísérőket, akik különösen Udvarhelyről és Barót-ról jöttek nagy számban.

Elismerés illeti a rendező csiki EKE-osztályt, amely mind a vendéglátás különösen súlyos terhét, mind a versenyszámok sok körül-

A székelyföldi kupát védő csíki sí-csapat.
Alsó sor: Vámszer Géza, Székely Géza
(Sízövetségikiküldött) Frank Miklós.
Felső sor balról: Merka György, Drócsa
Imre, Schmidt József Daradics András és
Kiss Géza. (Seiwarth L. felv.)

tekintést igénylő megrendezését lelkes és áldozatos munkával és sportszerű magatartással végezte s így e kimagasló sport- és kultúreseményt méltó színvonalra helyezte. Igen találó volt a „Székelyföldi kupa-verseny”-hez a sutai menedékház székely tornáca és belső berendezése, valamint a hóban felállított székelykapú, amely alatt haladt a közönség a sítéperre. Vasárnap délben a két versenyszámban az egyesület néhány lelkes hölgytagja ízletes és bőséges ebéddel kínálta a versenyzőket.

A három versenyszám között természetesen az ugróverseny volt a fő látványosság, amelyre valóban szépszámmű közönség gyűlt össze a városhól és vidékról egyaránt.

A vasárnap délután véget ért verseny eredményeit a Bukarest-étteremben összegyűlt szokatlanul nagy közönség jelenlétében olvasták föl.

Az ünnepélyes összejövetelen előbb Vámszer Géza elnök üdvözölte a vendéglátó egyesületet és a város nevében a vendégeket, majd Székely Géza, mint a Sízövetség kiküldött képviselője és a verseny vezető-bírója szólalt fel és átadta a kupát Vámszer Gézának, a győztes E. K. E. csíkszéki osztálya elnökének, ő pedig Schmidt Józsefnek, a Sízszakosztály vezetőjének. Az üdvözlő beszédek után Frank Miklós emelkedett szavakkal búcsúzott el a vendégektől.

A verseny részletes eredménye és a szerzett pontok arányszáma azt mutatja, hogy a csikiak hármas csapata mind a három versenynemben első lett, mert több hasonló erősségű versenyzőből áll, míg a többi csapatokban egy-két jó versenyző mellett a harmadik lerontotta az elsőnek pontszámát.

Vámszer Géza.

Általános síverseny.

1940. február 24—25-én Csíkszeredán.

Senior futóverseny (12 km.). — 18 induló: 1. Székely István Brassó (BTE) 1 óra 01 perc 47 mp. 2. Zárug István Gyergyószentmiklós 1 óra 02 perc 35 mp. (EKE). 3. Simon Zoltán Sepsiszentgyörgy 1 óra 05 perc 02 mp. (EKE). 4. Merka György Csíkszereda 1 óra 05 perc 30 mp. (EKE).

Junior futóverseny (6 km.). — 6 induló. 1. Schmidt László Csíkszereda (EKE) 29 perc 04 mp. 2. Kopacz Dénes Csíkszereda (EKE) 29 perc 46 mp. 3. Vaczal János Csíkszereda (EKE) 30 perc 53 mp.

Műlesíklóverseny. 20 induló. 1. Székely István Brassó (BTE) 27.1 mp. 2. Welkens Károly Brassó (BTE) 27.2 mp. 3. Simon Zoltán Sepsiszentgyörgy (EKE) 29.8 mp. 4. Hajnó György Csíkszereda (EKE) 30.0 mp.

Ugróverseny. 13 induló. 1. Welkens Károly Brassó (BTE) (22,00—24,50—24,50). 2. Székely István Brassó (BTE) (18,5—21,?—22,00). 3. Bálint Tibor Székelyudvarhely (Hargita) (19,00—19,50—18,50). 4. Nedelka János Csíkszereda (EKE) (19,00—17,00—20,50).

Székelyföldi egyéni és kupaverseny. I. Székelyföldi futóbajnok: Zárug István Gyergyószentmiklós (EKE). 2. Simon Zoltán Sepsiszentgyörgy (EKE). 3. Merka György Csíkszereda (EKE). Kiss Géza Csíkszereda (EKE).

II. Székelyföldi műlesíkló bajnok: Simon Zoltán Sepsiszentgyörgy (EKE). 2. Hajnó György Csíkszereda (EKE). 3. Merka György Csíkszereda (EKE). 4. Szakáts Zoltán Székelyudvarhely (Hargita).

III. Székelyföldi ugróbajnok: Bálint Tibor Székelyudvarhely (Hargita). 2. Nedelka János Csíkszereda (EKE). 3. Kiss Géza Csíkszereda (EKE). 4. Drocsa Imre Csíkszereda (EKE).

A csapatbajnokságot és ezzel a székely-kupát Csíkszereda (EKE) csapata nyerte.

Futásban: Merka, Kiss, Daradies, műlesíklásban: Rajnó, Merka, Nedelka és az ugrásban: Nedelka, Kiss és Drocsa eredménye alapján 2805,35 ponttal. 2. Székelyudvarhely csa-

pata 2412,35 ponttal. 3. Gyergyószentmiklós 2099,05 ponttal. 4. Sepsiszentgyörgy 1783,50 ponttal.

Csíkszereda most másodszor nyerte meg a székelyföldi serleget.

Vezető bíró: Székely Géza. Csíkszeredai bíró: (Schmidt József). Székelyudvarhely (Zárug Endre). Gyergyószentmiklós (Barabás József). Sepsiszentgyörgy (Benedek Károly).

A sí-sport székely falusi népünkél.

Igaz, hogy még csak szórványosan és inkább csak a gyermekek és fiatal legények között hódít a sí-sport, de letagadhatatlanul terjed lassanként az egész Székelyföldön. Minden remény meg van ahhoz, hogy évek múlva az erdőlésnél és egyéb hegyi közlekedésnél általánosan használni fogják, mert rájöttek célszerűségére. Eddig még csak székelyföldi városaink tözsomszéd-ságában fekvő falvak gyermekei ismerik és használják. A városi sízők láttára otthon ők is neki fogtak s maguknak mindenféle hulladékfából „deszkát“ faragtak, azt gőzben meghajlították s hozzá kötést rossz bőrdarabokból, kötél-darabokból furfangosan szintén maguk készítették el. Erdemes és élvezetes a sokféle „találmányt“ megnézni és feltalálóiakat kikérdezni. (Ott van a „csiki bambusz“ név alatt ismert síbot, amelyet mogyorófából faragnak ki bambusz-nád alakúvá.)

Gyimesi csángógyerek apjakészítette síléccel (Incze Mancsi felv.)

HIREK

Drócsa Panna balesete. Egyesületünknek lelkes tagját, reményteljes sí-versenyzőnket a február 4-én lezajlott kerületi síverseny alkalmával súlyos baleset érte. A női lesiklóversenyen a Sulinár útban a Lehmann kunyhó előtt, a veszélyes pályán olyan szerencsétlenül esett, hogy jobb lábát bokán felül eltörte. Mielőbbi teljes gyógyulást kívánunk kedves tagunknak.

Menedékház-égések. Az idei télen több jeles természetjáró-alkotás lett a lángok martaléka. Így az egyesületünk csiki osztfálya által bérelt menedékház a madarasi Hargitában porig égett teljes berendezésével együtt. A bucecsi Jalomicavölgy Pestera menedékháza, mely a Turing-Club tulajdona volt, február első napjaiban szinté tűzvész áldozata lett. A berendezésből csak igen keveset menthettek meg. Leégett a Miskolc melletti „Avas” menedékház is. A természetjárók egyik szívesen látogatott zárandokhelyén, a bucecsi Schit-barlang kis kápolnája, mely 1819-ben épült, szintén leégett. A gyakori tűzvészek figyelmeztetik a természetjárókat arra, hogy minden alkalommal a legnagyobb figyelemmel kezeljék a könnyen tűzvészt előidéző gyufát, gyertyát, gyorsfőzőt, vagy más nyílt lángot. Évek kitartó munkája pusztulhat el egyetlen éjszaka a legkisebb vigyázatlanság folytán, s még a természetjárók élete is veszélyben forog a legtöbbször tisztán fából épült menedékházakban.

A Brassói Turista Egyesület bolnoki menedékházába a kitűnő sí-idény nagy élénkséget hozott. A vezetőség több berendezési újítás mellett széles kilátó-teret épített a ház déli oldalán a kirándulók nagy örömére.

A svájci országos természetjáró egyesületnek 31.000 tagja van! Az egyesület 116 menedékházat tart fenn. A tagok kötelező életbiztosítása révén 1939-ben az egyesület 18 halálos baleset után összesen 153.000 frankot fizetett ki a hozzátartozóknak. Az összes tagok életbiztosítási értéke 1.666.000 frankot tesz ki.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület ezévi február 25-én tartott közgyűlésén br. Jósika Jánost elnökül választotta. A magyar kulturális mozgalmakból ismertnevű és közbecsülésnek örvendő új elnök szeméiye minden bizonnyal még nagyobb fejlődés korszakát vezeti be az utóbbi években nagy lendülettel dolgozó társegyesület életében. Igen örvendenénk, ha a néhány évtizeddel ezelőtti példán elindulva az egyesület ismét programra tűzné a kallódó művészeti emlékek megőrzését és rendszeres ismertetését, ami feladatkörébe tartozik, s amivel egyesületünk szerény körülményei és másirányú feladatai miatt, sajnos, nem tud kellőleg foglalkozni.

Előadások. Az idei előadó-idény rendkívül gazdag műsorról dicsekedhetik. A Magyar Népközösség kolozsvári tagozata közművelődési és egészségügyi előadássorozatot szervezett a nagyközönség minden rétege számára. Az előadásokat mindig igen nagyszámú közönség látogatta. Ugyancsak nagy érdeklődés kíséri a Kisebbségi Ujságírók Egyesületének hetenként rendezett (minden kedden) kultúrelőadásait. Az első estélyen, február 20-án Kelemen Lajos emlékezett meg a kolozsvári temető nevezetes halottairól. A népközösség közművelődési osztálya bekapcsolódott a Székely Alkalmazottak Egyesületének rendszeres vasárnap délutáni

szórakoztató és ismeretterjesztő előadássorozatába. Így értékes előadásokat hallhattunk a magyar népzeneről, a népművészetről, Petőfi Sándorról, Mátyás királyról és a magyar könyv kulturális szerepéről. Az alkalmazottak ugyanakkor énekeket, verseket és színdarabokat adtak elő.

Zene. A kolozsvári zeneegylet február 25-én rendezett hangversenyén városunk három ifjú művésze mutatkozott be. Kristóf Elli (zongora), Kern István (hegedű) és Boga László (cselló) Weber, Mendelssohn és Schumann-darabokat adtak elő nagy sikerrel. Ugyanakkor G. Fogarassy Klára énekelt Szentmártoni Kálmánné kísérete mellett. A Magyar Luteránus Nőegylet február 25-én Bach-hangversenyt rendezett a luteránus templomban. Szabó Gézáné Haensel Zsuzsanna pompás orgonaszámai mellett Lázár Jenő csellójátékában, Moldován Melinda és Kallós József énekzáróiban gyönyörködhetett a hallgatóság. Ugyancsak a kolozsvári zeneegylet rendezett március 14-én jólsikerült Schubert-koncertet. Az ideai hangversenyidény szomorú nevezetessége, hogy ifj. Szabó Gézáné, a kiváló orgonajátékos, hangversenye után nem sokkal rövid szenvedés után elhunyt. Az egész város közönsége gyászolta a művésznőt és fiatal anyját.

Kiállítások. Február folyamán Nagy Oszkár nagybányai festőművész erőteljes, eredeti képeit állította ki a Helytartóság üvegtermében. Képein teljes erővel jelenik meg Nagybánya és Felsőbánya levegője, formagazdagsága és csodálatos színgazdagsága. Ahogy az ablakon kitekint, az utcán végighalad, a háztetőkre néz fel, vagy a városon kívül megáll a Zazar partján, bennünket is magával ragad művészi meglátásainak világába. Nagy Oszkár mindenestre nagyobb sikert érdemelt volna, mint amekkorát a jelenlegi nehéz körülmények között városunkban elérhetett. Ugyanakkor rendezte Lazar

Gy. is önálló kiállítását. A városunkban eddig még alig ismert román festő tárgyaiban és modorában is mást mutatott be, mint Nagy Oszkár. Tárnya a tenger, az erőteljes napsütés, az életteljes női alak (cigánylány akt, stb.), stílusa a részletek pontos kidolgozása. Színei simogatóak, hizelgők, barátságosak.

Mesterséges tó létrehozása foglalkoztatja Háromszék vezető köreit. A terv szerint Sepsiszentgyörgytől 9 kilométerre lévő Sugás borvízfürdő közelében egy völgykötélpatakban a Debren-patak vizét duzzasztó gáttal elzárják. Ezáltal egy másfél kilométer hosszúságú és 600 méter szélességű tó keletkezne. A terv megvalósítása nagyon előre lendítené Háromszék idegenforgalmát. A táj természeténél fogva, a tó környéke vetekedne a Gyilkos-tó szépségével s ráadásul könnyebben meg lehet közelíteni, mint a Gyilkos-tót. Az előzetes mérnöki számítások szerint a duzzasztó gát építésének költsége kb. 3 millió lej. A tervezők számítanak a város, az Országos Turista Hivatal és az E. K. E. segítségére is.

Kedvezmény az E. K. E. tagok részére. A gyilkostói kirándulók és üdülők részére, a gyilkostói menedékház mellett lévő teljes kényelemmel berendezett „Wagner” penzió az E. K. E. által kibocsájtott, az E. K. E. megfelelő évi bélyegével ellátott, új igazolványt felmutató tagok részére a hivatalosan megállapított penzió árból 20%-os kedvezményt ad.

Ugyanott E. K. E. turistáknak fentartott 2×3 ágyas szoba áll rendelkezésére, teljes ágynemű felszereléssel és paplannal. Az ágyak használata személyenként 24 órára E. K. E. tagoknak 50 lej, vendégeknek 65 lej. Elő- és utószezónban csoportos kirándulóknak nagy árkedvezményt ad a villa tulajdonosa.

A tagsági igazolvány felmutatása kötelező.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Gyergyószentmiklósi Blénessy Béla aradi tornatanár annak közlésére kért bennünket, hogy a dihámi sí-iskola idei tanfolyamán nem vett részt. Tévedések elkerülésére itt közöljük, hogy a tanfolyamra egyesületünk Blénessy Antal csikszeredai tagtársunkat küldte ki.

Vidéki osztályainkat ismételten kérjük, hogy sziveskedjenek az egyesületi életre vonatkozó közleményeinket lapunk részére rendszeresen beküldeni. Örömmel vesszük a honismertető cikkeket, kirándulások leírását, valamint az eredeti természeti megfigyeléseket lehetőleg pontos adatokkal (időpont; hely, megfigyelő neve stb.). Lapunk rendszeres és gyakori megjelenését segítjük elő, ha érdeklődésüket közlemények rendszeres beküldésével fejezik ki. Az önálló cikkek írói küldjék be első

közleményükkel együtt az előző számunkban is közölt személyi adatokat, melyeket a cenzurahivatalban be kell mutatnunk.

Pályázatot hirdetünk 2—3 folyóirat oldalas cikkekre, amely Máttyás királyról, mint vadászról és természetjáróról szól. A nyertes értékes könyvjutalomban részesül és cikkét az Erdélyben közöljük.

Következő számunk június elsején jelenik meg. Lapzárta május 20.-án. A szám az ideai fürdőidényt készíti elő. Épen ezért kérjük tagtársainkat, hogy az általuk ismert fürdőhelyek pontos adatait ármegjelöléssel, esetleg tagjainknak nyújtandó kedvezmény feltüntetésével mielőbb küldjék be. Szerezünk hirdetést a nyaralóhelyektől, szállodáktól stb. Lapunk a fürdőkire induló nyaralóközönségnek legmegbízhatóbb tájékoztatója kell hogy legyen.

Természetjáró könyvek.

Kaphatók az EKE központi irodájában. Postai rendeléskor kérjük a pénzt előre, postantárványon beküldeni, csatolva 10 lejt egy könyv, vagy 15 lejt több könyv rendelésénél. Cluj, Str. Memorandului 2. Etaj I.

Csik vármegye turista kalauza. Vámszer Géza 1934. — — — — 25 lej.

Csik vármegye turista térképe. Vámszer Géza 1934. — — — — 30 lej.

Gyilkostó klimatikus gyógyhely monográfiája és kalauza. Ditrói

Csiby Andor 1937. — — — — 20 lej.

Gyilkostói kalauz. Sándory Gyergyószentmiklós 1930. — — — — 20 lej.

Nagybányai kalauz. Tréger Lajos 1935. — — — — 35 lej.

Nagykőhavas, Székely Géza — — — — 60 lej.

Nagykőhavas. Térképpel. Székely Géza — — — — 90 lej.

A Tordahasadék. Nyárádi E. Gyula. 1937. — — — — 400 lej.

Nevezetesebb látóvalók a Tordahasadékban — — — — 55 lej.

Felkérjük az itt fel nem sorolt magyarnyelvű erdélyi voantkozósu turista-kalauzok és térképek kiadóit, hogy küldjenek be néhány bizományi példányt kiadványaikból Egyesületünk központjának fenti címére, ahol e művek feltétlen érdeklődésre számíthatnak. Együttal kérjük a kiadókat, hogy egy-egy tiszteletpéldányt küldjenek Egyesületünk könyvtára részére. Ilyen esetekben a régebbi kiadású kalauzokat is ismertetni fogjuk lapunkban.

Jöjjön el
könyv-
nézőbe!

Cluj-Kolozsvár,
Str. Regina Maria

1

TELEFON:
15-98.

MINERVA KÖNYV- és PAPIRKERESKEDÉS	
Füzetek	A „Mefhosz“ könyvkiadóvállalat
Térképek	Studium R. T.
Tankönyvek	Láthatár és Zene
Írószerek	Énekszó és Magyar kórus
Rajzszerek	Protestáns Szemle
Divatlapok	Magyar Természettudományi Társulat
Folyóiratok	Magyar Természettudományi Közlöny
Szakkönyvek	Magyar Tudományos Akadémia
Kották	romániai vezérképviselte.

Minden, ami
új,
szép, jó
és
olcsó!!

SZABAD
VÁLOGATÁS

Elismerten leg-
szébb munka csak **Balázs Ernő** modernül berendezett
fényképezeti laboratóriumában készül. Cluj (Kolozsvár), Strada Memorandului 12.
Désán felszerelt raktár az összes fényképezeti cikkekben. Modern műterem. Dísz tárgyak.

KELETI ÚJSÁG

*Friss,
szinvonalas,
megbízható!*

PÉNTEKEN: JOGI KALAUZ

MINDENNAP: POMPÁS SZÖVEGKÖZTI KÉPEK

BCU Cluj / Central University Library Cluj

